

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

SNP.551.5.2015

Wyniki i wnioski
z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez
Mazowieckiego Kuratora Oświaty
w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Ewaluacja	3
2.1 . Ogólne informacje o liczbie ewaluacji	3
2.2 .Wyniki ewaluacji.....	4
2.2.1 .Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego	4
2.2.2 . Szkoły podstawowe	6
2.2.3 . Gimnazja	9
2.2.4 . Licea ogólnokształcące	11
2.2.5 . Technika.....	14
2.2.6 . Zasadnicze szkoły zawodowe	17
2.2.7 . Szkoły specjalne.....	20
2.2.8 . Szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3d - 3e ustawy o systemie oświaty	22
2.2.9 . Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	25
2.2.10 . Placówki doskonalenia nauczycieli.....	26
2.2.11 . Placówki oświatowo-wychowawcze	28
2.2.12 . Placówki kształcenia ustawicznego i inne, o których mowa w art. 2 pkt 3a ustawy o systemie oświaty	30
2.2.13 . Młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty	32
2.2.14 . Placówki zapewniające opiekę i wychowanie, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy o systemie oświaty	35
2.3 . Uogólnione wnioski z ewaluacji:.....	37
2.4 . Rekomendacje na następny rok szkolny.....	38
3. Kontrole planowe	39
3.1 . Ogólne informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli planowych.....	39
3.2 . Wyniki i wnioski z poszczególnych kontroli planowych	40
3.2.1 . Zgodność realizacji wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z ramowymi planami nauczania w publicznym gimnazjum (kontynuacja kontroli planowych z roku szkolnego 2013/2014)	40
3.2.2 . Realizacja przez szkoły obowiązku prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w zakresie zgodności: zasad oceniania wychowania fizycznego w klasach IV-VI szkół podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych ze statutami szkół oraz warunkami i sposobem	

oceniań, klasyfikowania i promowania uczniów; zwalniania z zajęć wychowania fizycznego w klasach IV-VI szkół podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych z warunkami i sposobem oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów; organizacji zajęć wychowania fizycznego w klasach I-III szkół podstawowych z ramowymi planami nauczania.	42
3.2.3 . Prawdliwość prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem	48
3.2.4 . Zgodność organizacji zajęć rewalidacyjnych, w tym liczby godzin i rodzaju tych zajęć oraz ich zgodności z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, w publicznych przedszkolach ogólnodostępnych, z oddziałami ogólnodostępnymi lub/i integracyjnymi	60
3.2.5 . Prawdliwość wydawania przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego	78
3.3 . Wnioski z kontroli planowych	83
4. Kontrole doraźne	84
4.1 . Ogólne informacje o przeprowadzonych kontrolach doraźnych	84
4.2 . Informacje dotyczące organizacji i przeprowadzania kontroli doraźnych ...	85
4.3 . Wyniki kontroli doraźnych	86
4.4 . Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli doraźnych	87
5. Wspomaganie	87
5.1 . Przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej Kuratorium analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli.....	87
5.2 . Promowanie wykorzystania ewaluacji w procesie doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek	88
5.3 . Inne działania wspomagające	88
5.4 . Wnioski z działalności wspomagającej Kuratora Oświaty	89

1. Wstęp

Przedstawienie informacji o wynikach ewaluacji zewnętrznych i kontroli przeprowadzonych w województwie w roku szkolnym 2014/2015 oraz sformułowanie rekomendacji dotyczących poprawy jakości pracy szkół i placówek w województwie.

2. Ewaluacja

2.1. Ogólne informacje o liczbie ewaluacji

Tabela 1. Liczba ewaluacji przeprowadzonych w roku szkolnym 2014/2015 z uwzględnieniem typów szkół i placówek

Lp.	Typ szkoły / placówki	Liczba ewaluacji		
		całościowe	problemowe	łącznie
1.	Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego	15	148	163
2.	Szkoły podstawowe	36	228	264
3.	Gimnazja	15	146	161
4.	Licea ogólnokształcące	4	81	85
5.	Technika	8	18	26
6.	Zasadnicze szkoły zawodowe	7	16	23
7.	Szkoły specjalne	0	10	10
8.	Inne szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3e - 3h ustawy o systemie oświaty	0	23	23
9.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	2	3	5
10.	Placówki doskonalenia nauczycieli	1	5	6
11.	Placówki oświatowo-wychowawcze	0	1	1
12.	Placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego	0	4	4
13.	MOW-y, MOS-y i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty	3	25	28
14.	Placówki zapewniające opiekę i wychowanie, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy o systemie oświaty	0	1	1
		91	709	800

W roku szkolnym 2014/2015 **zaplanowano** przeprowadzenie **780** ewaluacji, w tym: **78 ewaluacji całościowych** oraz **702 ewaluacje problemowe**.

W roku szkolnym 2014/2015 **zrealizowano 800** ewaluacji, co stanowi **103%** planu, w tym **91 ewaluacji całościowych - 117%** planu, **709 ewaluacji problemowych - 101%** planu, w ramach wymagań:

- a) wskazanych w *Podstawowych kierunkach polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2014/2015* – **475 ewaluacji - 101%** planu;
- b) wybranych przez kuratora oświaty – **234 ewaluacji - 100%** planu.

2.2. Wyniki ewaluacji

2.2.1. Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

Wykres 1. Poziomy spełniania wymagań – przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

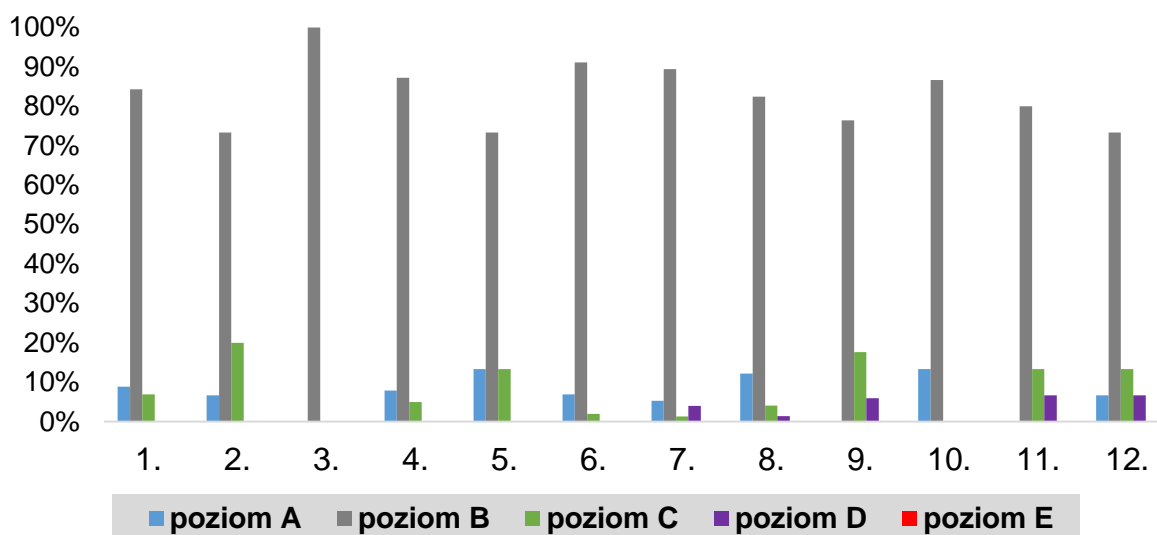

Tabela 2. Analiza jakościowa wyników ewaluacji - przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Przedszkole realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój dzieci”	1. Koncepcja pracy przedszkola uwzględnia potrzeby rozwojowe dzieci. 2. W realizowaniu działań wynikających z koncepcji pracy uczestniczą rodzice.	1. Nie we wszystkich przedszkolach modyfikowanie koncepcji pracy odbywa się z udziałem rodziców.
2.	„Dzieci są aktywne”	1. Oferta zajęć, w tym dodatkowych, sprzyja wielostronnemu rozwojowi dzieci, chętnie w niej uczestniczą. 2. Nauczyciele wykorzystują różnorodne metody i formy pracy z dziećmi, angażują je do podejmowania różnego rodzaju aktywności.	1. Nie wszystkie przedszkola wdrażają dzieci do podejmowania inicjatyw i współdziałania w procesie uczenia się.

		3. Przedszkola prezentują osiągnięcia dzieci podczas różnorodnych przedsięwzięć o zasięgu lokalnym.	
3.	„Przedszkole wspomaga rozwój dzieci z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”	1. Przedszkola prowadzą w sposób systematyczny diagnozę potrzeb i możliwości rozwojowych każdego dziecka. 2. W przedszkolach realizowane są we współpracy z podmiotami zewnętrznymi programy i projekty zorientowane na kształtowanie właściwych postaw.	1. Podejmowane działania postdiagnostyczne nie zawsze uwzględniają indywidualną sytuację dziecka; nie w pełni zaspokojone są potrzeby dzieci dotyczące terapii logopedycznej, rozwijania uzdolnień i zainteresowań.
4.	Wymagania w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty (ewaluacja problemowa): „Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych”	1. Nauczyciele wspólnie planują procesy edukacyjne, realizują planowe działania. 2. Współpraca nauczycieli terapeutów sprzyja wypracowaniu jednolitych rozwiązań, skuteczności oddziaływań, uzyskiwaniu zamierzonych efektów. 3. Nauczyciele współpracując w ramach różnorodnych zespołów, uczą się od siebie, doskonalą kompetencje zawodowe.	1. Nie wszyscy nauczyciele dostrzegają potrzebę prowadzenia autoewaluacji dla doskonalenia pracy własnej i innych nauczycieli (przedszkola niepubliczne).
	„Promowana jest wartość wychowania przedszkolnego”	1. Przedszkola podejmują działania, w tym we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, które promują w środowisku wartość wychowania przedszkolnego (projekty zewnętrzne, inicjatywy przedszkoli prezentujące osiągnięcia dzieci). 2. Przedszkola są pozytywnie postrzegane w środowisku lokalnym poprzez informowanie o ofercie edukacyjnej, prezentowanie osiągnięć dzieci na stronach internetowych, pocście elektronicznej, w ulotkach, prasie lokalnej.	1. Punkty przedszkolne w niewielkim zakresie promują korzyści wynikające z wychowania przedszkolnego.
5.	Pozostałe wymagania (2,3,5,9,10,11,12) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. W przedszkolach do planowania pracy z dziećmi wykorzystywane są wnioski z monitorowania procesów wspomaganie i rozwoju dzieci 2. Rodzice chętnie i z dużym zaangażowaniem uczestniczą w przedsięwzięciach podejmowanych przez przedszkola. 3. Zarządzanie w przedszkolach sprzyja zapewnieniu warunków do rozwoju dzieci oraz wspomaganie nauczycieli w pracy zawodowej.	1. Nie wszystkie przedszkola tworzą warunki zapewnienia każdemu dziecku poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego, poprzez budowanie relacji opartych, m. in. na wzajemnym szacunku i zaufaniu. 2. Nie we wszystkich przedszkolach rodzice mają możliwość zgłaszania pomysłów dotyczących działalności przedszkola.

**dotyczy również oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych*

- Wnioski z ewaluacji przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego:
 1. Koncepcja pracy przedszkola uwzględnia potrzeby rozwojowe dzieci. W realizowaniu działań wynikających z założeń koncepcji uczestniczą rodzice, (pomoc w organizowaniu uroczystości, wyjazdów).
 2. Działania przedszkoli podejmowane w zakresie wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci ukierunkowane są na zaspokajanie potrzeb i możliwości

rozwojowych dzieci. Nie we wszystkich przedszkolach mają one charakter ciągły i systemowy.

3. Przedszkola monitorują i analizują osiągnięcia edukacyjne dzieci, systematycznie prowadzą diagnozę potrzeb i możliwości każdego dziecka. Wyniki tych działań w niewielkim zakresie wykorzystywane są w modyfikowaniu i planowaniu procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci i w uwzględnianiu indywidualnej sytuacji dziecka.
4. Oferta edukacyjna przedszkoli umożliwia dzieciom nabywanie wiedzy i rozwijanie umiejętności zgodnie z podstawą programową wychowania przedszkolnego, jednak nie we wszystkich przedszkolach dzieci mają możliwość rozwijania zainteresowań i uzdolnień.
5. W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym przedszkola biorą udział w przedsięwzięciach o zasięgu lokalnym. Dzieci chętnie uczestniczą w prezentacjach, zawodach, uroczystościach, co sprzyja zdobywaniu wiedzy, kształceniu umiejętności i kształtowaniu właściwych zachowań oraz postaw dzieci; promuje przedszkole w środowisku i upowszechnia wartość wychowania przedszkolnego.
6. Przedszkola podejmują działania zapewniające dzieciom bezpieczeństwo poprzez, m. in. monitorowanie i analizowanie działań wychowawczych, ustalanie zasad zachowania i wzorców właściwego postępowania. W działaniach tych w niewielkim zakresie uczestniczą rodzice.
7. Nauczyciele współpracują w ramach zespołów, wspólnie planują realizację zadań edukacyjnych.
8. Sposób zarządzania sprzyja wspomaganie nauczycieli w doskonaleniu ich warsztatu pracy i kompetencji zawodowych.

2.2.2. Szkoły podstawowe

Wykres 2. Poziomy spełniania wymagań – szkoły podstawowe

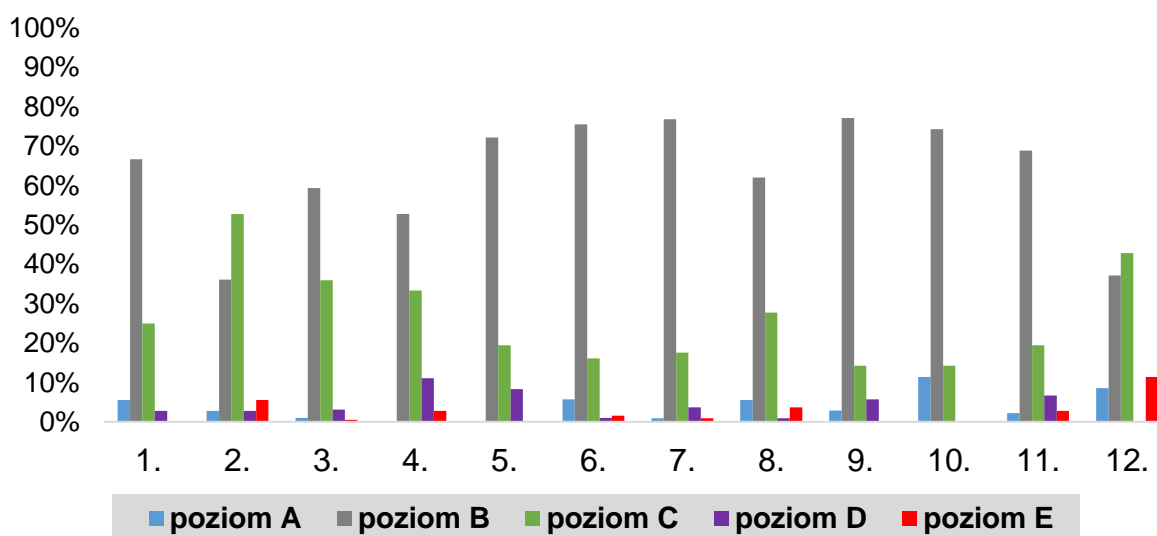

Tabela 3. Analiza jakościowa wyników ewaluacji
– szkoły podstawowe

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	<p>1. W planowaniu i realizacji procesów edukacyjnych uwzględnia się zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej i wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów.</p> <p>2. Nauczyciele korzystają z bogatej oferty konkursów, zachęcają uczniów do udziału w tych formach.</p>	<p>1. Wdrażane wnioski z analizy osiągnięć uczniów nie zawsze skutecznie wpływają na poprawę efektów kształcenia (m. in. wyniki sprawdzianu zewnętrznego, konkursów).</p> <p>2. Nie wszyscy nauczyciele tworzą uczniom warunki sprzyjające rozwijaniu umiejętności kluczowych, posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno – komunikacyjnymi, myślenia naukowego i matematycznego, pracy w grupach.</p>
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”;	<p>1. Szkoły prowadzą rozpoznanie potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych oraz sytuacji społecznej każdego ucznia.</p> <p>2. Szkoły podejmują współpracę z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi i innymi instytucjami odpowiedzialnymi za wspomaganie uczniów.</p> <p>3. Podejmowane są działania antydyskryminacyjne, w tym we współpracy z podmiotami zewnętrznymi.</p>	<p>1. Nie we wszystkich szkołach indywidualizacja pracy z uczniem jest powszechną praktyką wszystkich nauczycieli.</p> <p>2. Metody i formy pracy stosowane przez nauczycieli nie zawsze motywują uczniów do angażowania się podczas lekcji.</p> <p>3. Nie wszyscy rodzice deklarują wsparcie ze strony szkoły w procesie kształcenia i wychowania ich dzieci.</p>
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych”	<p>1. Szkoły analizują wyniki sprawdzianów zewnętrznych oraz innych badań wewnętrznych, w tym ewaluacji wewnętrznej.</p> <p>2. Informacje na temat losów absolwentów wykorzystywane są w promowaniu wartości edukacji.</p>	<p>1. Nie we wszystkich szkołach wykorzystywane są wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych do doskonalenia procesu uczenia się.</p>
4.	Wymagania <u>w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty</u> (ewaluacja problemowa): „Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych”	<p>1. Nauczyciele angażują się w różnorodne działania zespołowe na rzecz szkoły i podmiotów zewnętrznych.</p> <p>2. Nauczyciele współpracują w planowaniu procesów edukacyjnych.</p>	<p>1. Współpraca nauczycieli uczących w jednym oddziale i w prowadzeniu ewaluacji własnej pracy nie jest w szkołach powszechna.</p>

	„Promowana jest wartość edukacji”	1. Szkoły podejmują działania sprzyjające kreatywności uczniów, świadomej potrzeby uczenia się. 2. We współpracy z podmiotami środowiska lokalnego szkoły realizują przedsięwzięcia promujące osiągnięcia uczniów i wartość uczenia się przez całe życie.	1. Badanie losów absolwentów prowadzone w sposób systemowy nie jest w szkołach powszechną praktyką w doskonaleniu procesów edukacyjnych.
5.	Pozostałe wymagania (1,2,4,5,9,10,12) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Założenia koncepcji pracy szkoły wyznaczają kierunki pracy, określają priorytety. 2. Szkoły podejmują działania służące zapewnieniu uczniom bezpieczeństwa.	1. Uczniowie i rodzice mają niewielki wpływ na modyfikowanie koncepcji pracy szkoły. 2. Nie wszyscy nauczyciele udzielają uczniom wystarczającego wsparcia w procesie uczenia się. 3. Nie na wszystkich lekcjach nauczyciele tworzą uczniom przestrzeń do współdecydowania o organizacji przebiegu zajęć.

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych*

- Wnioski z ewaluacji szkół podstawowych:

1. W szkołach podejmowane są działania sprzyjające uczeniu, poprzez tworzenie atmosfery, realizowanie nowatorskich rozwiązań, wprowadzanie oceniania kształtującego.
2. Rozwiązania sprzyjające uczeniu się nie są powszechną praktyką wszystkich nauczycieli - w niewielkim zakresie nauczyciele dają uczniom możliwość wpływu na sposób organizowania i przebieg zajęć.
3. W planowaniu i realizacji procesów edukacyjnych szkoły uwzględniają zalecane warunki realizacji podstawy programowej i wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów. Wdrażane wnioski nie zawsze skuteczne są w poprawie efektów kształcenia.
4. Nie wszyscy nauczyciele tworzą uczniom warunki sprzyjające rozwijaniu umiejętności kluczowych.
5. Szkoły podejmują współpracę z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi w ramach wspomaganie rozwoju uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji, jednak nie wszyscy nauczyciele prowadzą indywidualizację pracy z uczniem angażując go w proces uczenia się.
6. W ramach współpracy z podmiotami środowiska lokalnego szkoły podejmują, m.in. działania antidyskryminacyjne oraz profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole oraz wzmacniania właściwych wzorców zachowań i postaw uczniów.
7. Szkoły analizują wyniki sprawdzianów zewnętrznych i wewnętrznych, m.in. z ewaluacji wewnętrznej, jednak nie wykorzystują w pełni tych informacji do doskonalenia procesów edukacyjnych.
8. Działania zarządcze dyrektorów sprzyjają doskonaleniu zawodowemu nauczycieli i realizacji zadań w zespołach.
9. Współpraca nauczycieli w zakresie ewaluacji własnej pracy oraz uczących w jednym oddziale nie jest w szkołach powszechną praktyką.

2.2.3. Gimnazja

Wykres 3. Poziomy spełniania wymagań
– gimnazja

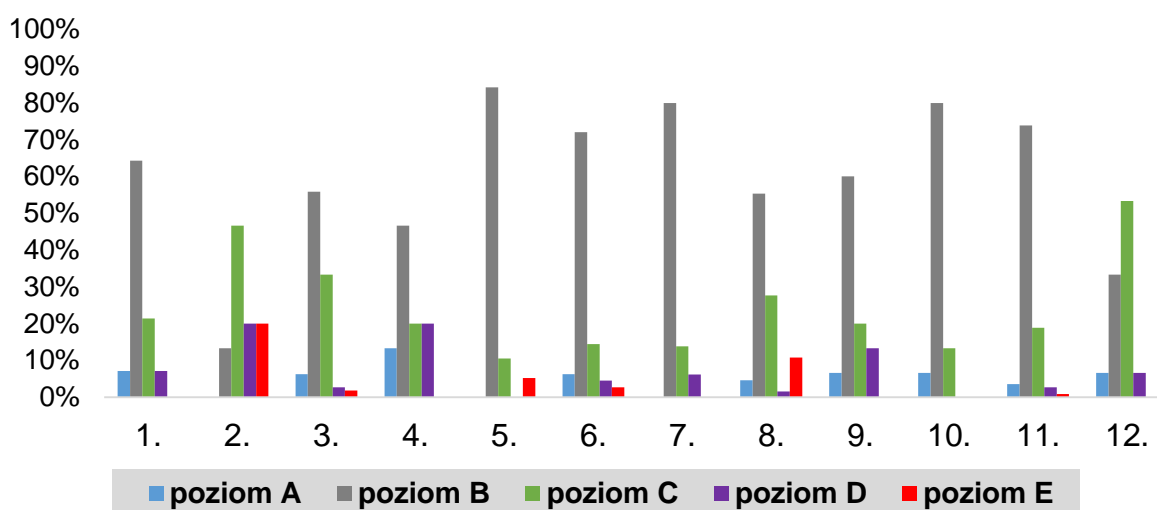

Tabela 4. Analiza jakościowa wyników ewaluacji
– gimnazja

Lp.	Badane wymagania	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	<ol style="list-style-type: none"> Szkoły tworzą uczniom warunki do zdobywania wiedzy i umiejętności opisanych w podstawie programowej. W szkołach prowadzone są analizy osiągnięć uczniów, w tym z poprzedniego etapu kształcenia, i wdrażane są wnioski z tych analiz. Podejmowane działania służą rozwijaniu wśród uczniów umiejętności przydatnych w procesie dalszego kształcenia i na rynku pracy. 	<ol style="list-style-type: none"> Wdrażane wnioski wynikające z analizy osiągnięć uczniów nie zawsze wpływają na wzrost efektów kształcenia. Nie wszyscy nauczyciele w procesie uczenia się zapewniają uczniom rozwój kluczowych kompetencji: posługiwanie się nowoczesnymi technologiami informacyjno – komunikacyjnymi, wykorzystywanie w życiu codziennym narzędzi matematyki, myślenie naukowe, praca w grupach.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”	<ol style="list-style-type: none"> Szkoły we współpracy z podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, prowadzą działania w zakresie rozpoznawania potrzeb i możliwości uczniów. Działania podejmowane w ramach wspomagania rozwoju uczniów obejmują zaspokojenie potrzeb edukacyjnych, społeczno – materialnych. W szkołach realizowane są działania o charakterze profilaktycznym zapobiegające przejawom dyskryminacji. 	<ol style="list-style-type: none"> Nie we wszystkich szkołach powszechną praktyką nauczycieli jest indywidualizacja procesu edukacyjnego w stosunku do każdego ucznia. Nie wszyscy rodzice deklarują wystarczające wsparcie udzielane dzieciom przez nauczycieli.
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu	<ol style="list-style-type: none"> W gimnazjach prowadzone są analizy wyników egzaminów zewnętrznych i ewaluacji wewnętrznej, na tej podstawie formułowane są wnioski służące planowaniu i doskonaleniu działań. 	<ol style="list-style-type: none"> Szkoły nie wykorzystują w pełni danych z badań zewnętrznych w organizowaniu warunków sprzyjających poprawie efektów kształcenia. Monitorowanie działań wynikających z analiz danych

	gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych"	2. Śledzenie losów absolwentów pomaga w planowaniu działań w zakresie doradztwa zawodowego.	z egzaminu gimnazjalnego, w niewystarczającym stopniu koncentruje się na ocenie skuteczności przedsięwzięć podejmowanych przez nauczycieli. 2. Nie wszystkie gimnazja prowadzą w sposób systemowy badania losów absolwentów i wykorzystują wyniki do doskonalenia procesów edukacyjnych.
4.	Wymagania <u>w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty</u> (ewaluacja problemowa): „Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych”	1. Nauczyciele współpracują w ramach różnorodnych zespołów. 2. Angażują się w pracę nad planowaniem i realizowaniem procesów edukacyjnych.	1. Nie we wszystkich szkołach nauczyciele wspierają się w doskonaleniu pracy, rozwiązywaniu problemów. 2. Współpraca nauczycieli nie ma charakteru systematycznego i celowego, szczególnie między nauczycielami uczącymi w jednym oddziale.
	„Promowana jest wartość edukacji”	1. Szkoły podejmują przedsięwzięcia sprzyjające upowszechnianiu wartości uczenia się i wykształcenia. 2. W promowaniu wartości edukacji gimnazja wykorzystują informacje o sukcesach i osiągnięciach uczniów oraz absolwentów szkoły.	1. Działania promujące wartość uczenia się, podejmowane przez szkoły, nie są powszechne. 2. Szkoły nie wykorzystują w pełni informacji o losach absolwentów w planowaniu i doskonaleniu procesów edukacyjnych.
5.	Pozostałe wymagania (1,2,4,5,9,10,12) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Koncepcja pracy szkoły zakłada wielostronny rozwój uczniów, jej założenia znane są podmiotom szkolnym. 2. Realizacja różnorodnych programów i projektów edukacyjnych, w tym we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego, sprzyja poszerzaniu wiedzy i kształceniu umiejętności oraz kształtowaniu właściwych zachowań i postaw uczniów. 3. Działania zarządcze dyrektora spełniają oczekiwania nauczycieli w zakresie organizacji pracy i doskonalenia zawodowego.	1. Nie wszystkie szkoły podejmują nowatorskie rozwiązania pedagogiczne w ramach wzbogacenia oferty edukacyjnej oraz realizacji potrzeb i oczekiwań uczniów. 2. Działania dotyczące możliwości wpływania uczniów na sposób organizowania i przebieg lekcji, uczenia się od siebie, pracy w grupie, nie są powszechną praktyką nauczycieli.

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych*

• Wnioski z ewaluacji gimnazjów:

1. Gimnazja tworzą warunki sprzyjające uczeniu się poprzez budowanie relacji opartych na podmiotowym traktowaniu uczniów. Jednak nie wszyscy nauczyciele dają uczniom możliwość wpływu na sposób organizacji i przebieg lekcji, angażują oraz przekazują uczniom informację zwrotną o postępach w nauce.
2. W szkołach prowadzone są analizy osiągnięć uczniów, w tym z poprzedniego etapu kształcenia oraz wyniki egzaminów zewnętrznych. Wdrażane wnioski wynikające z tych analiz nie przynoszą poprawy efektów kształcenia, w niewielkim stopniu

wpływają na doskonalenie procesów edukacyjnych. Nie wszyscy uczniowie mają zapewniony rozwój kompetencji kluczowych, indywidualizację procesu edukacyjnego uwzględniającą sytuację dziecka.

3. Szkoły, we współpracy z podmiotami zewnętrznymi realizują rozwiązania profilaktyczne, w tym antydyskryminacyjne ukierunkowane na zapewnienie uczniom bezpieczeństwa, wzmacnianie właściwych zachowań i postaw.
4. Nauczyciele angażują się w pracę nad planowaniem i realizowaniem procesów edukacyjnych. Współpraca nauczycieli nie ma charakteru systematycznego, w szczególności między nauczycielami uczącymi w jednym oddziale.
5. Szkoły podejmują działania upowszechniające wartość edukacji poprzez realizację własnych rozwiązań, współdziałanie w inicjatywach zewnętrznych, promując przy tej okazji, m.in. sukcesy edukacyjne uczniów i absolwentów gimnazjum.

2.2.4. Licea ogólnokształcące

Wykres 4. Poziomy spełniania wymagań – licea ogólnokształcące

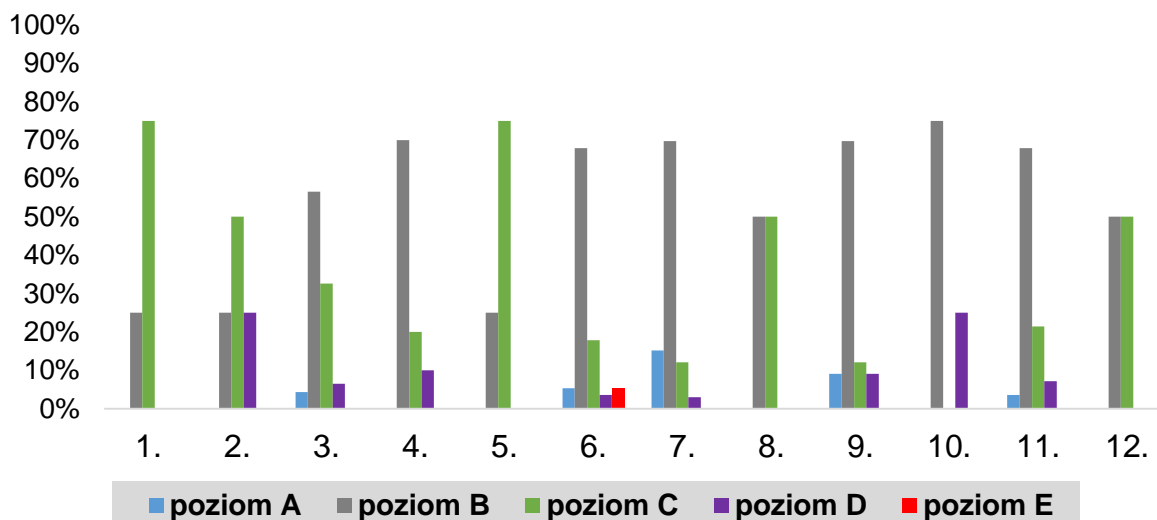

Tabela 5. Analiza jakościowa wyników ewaluacji – licea ogólnokształcące

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	<p>1. Szkoły realizują podstawę programową z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego oraz z wykorzystaniem zalecanych sposobów i warunków jej realizacji.</p> <p>2. Szkoły prowadzą działania mające na celu wzmacnianie indywidualnych predyspozycji uczniów z uwzględnieniem ich możliwości i zainteresowań.</p> <p>3. Wiedzę o postępach w nauce, płynącą z prowadzonych diagnoz i analiz, nauczyciele wykorzystują w codziennej pracy z uczniami, co przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia.</p>	<p>1. Podejmowane przez nauczycieli działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych nie przyczyniają się w oczekiwanym zakresie do aktywnego uczestniczenia młodzieży w procesie kształcenia i zdobywania wiedzy.</p> <p>2. Nie we wszystkich szkołach podejmowane działania edukacyjne przyczyniają się do wzrostu wyników egzaminu maturalnego.</p>

2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oferta edukacyjna szkół wspomaga rozwój uczniów i uwzględnia kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy oraz na następnym etapie edukacyjnym. 2. Szkoły prowadzą indywidualizację procesu edukacyjnego i podejmują współpracę z wieloma instytucjami wspierającymi rozwój uczniów, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną. 3. Szkoły podejmują działania wychowawcze integrujące młodzież i zapobiegające dyskryminacji. 	1. Oferta zajęć pozalekcyjnych nie zawsze jest adekwatna do zainteresowań uczniów i oczekiwań rodziców.
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoły systematycznie analizują wyniki egzaminu maturalnego, ewaluacji wewnętrznej oraz innych badań wewnętrznych, w tym dotyczących losów absolwentów. 2. Wnioski z prowadzonych przez szkoły analiz wyników egzaminów zewnętrznych i badań wewnętrznych są wdrażane, a działania dydaktyczne podejmowane na ich podstawie modyfikowane. 3. Badanie osiągnięć uczniów przyczynia się do tworzenia postaw sprzyjających uczeniu się przez całe życie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. W planowaniu i organizowaniu procesu edukacyjnego nauczyciele w niewielkim stopniu wykorzystują wyniki badań zewnętrznych. 2. Wyniki egzaminów zewnętrznych wskazują, iż podejmowane przez nauczycieli działania w zakresie pracy dydaktycznej nie zawsze są skuteczne.
4.	<p>Wymagania <u>w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty</u> (ewaluacja problemowa): „Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych”</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przyjęty model współpracy pomiędzy nauczycielami pozwala na wspólne rozwiązywanie problemów, przeprowadzanie zaplanowanych działań oraz prowadzenie ich ewaluacji, a także kolegalne podejmowanie decyzji w sprawie opracowania i realizacji wniosków oraz rekomendacji. 2. Wymiana doświadczeń zawodowych, współpraca nauczycieli podczas realizacji projektów edukacyjnych, opracowywania i wdrażania programów własnych wzbogacają procesy edukacyjne. 	Nie stwierdzono.
	„Rodzice są partnerami szkoły”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzice współdecydują w sprawach szkoły, zgłaszają swoje opinie oraz inicjatywy dotyczące oferty i działań dydaktyczno-wychowawczych. 2. Szkoły podejmują działania wspierające rodziców w sytuacjach trudnych dla ich dzieci. 3. Szkoły promują inicjatywy rodziców jako przykłady dobrych praktyk, służących rozwojowi uczniów i szkół. 	1. Nie wszyscy rodzice partycypują w realizacji podjętych przez szkołę działań, aktywną współpracę ze szkołą podejmuje z reguły niewielka grupa rodziców.

5.	Pozostałe wymagania (1,2,4,5,8,10,12) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	<p>1. Realizacja koncepcji pracy szkół wypracowanej z udziałem rodziców i uczniów buduje klimat sprzyjający wszechstronnemu, harmonijnemu rozwojowi młodzieży.</p> <p>2. Wielopłaszczyznowe współdziałanie szkół ze środowiskiem lokalnym wpływa na kształtowanie postaw szacunku, tolerancji, patriotyzmu, eliminuje niewłaściwe zachowania oraz wspiera profilaktykę zagrożeń.</p> <p>3. Dobra atmosfera pracy oraz wsparcie dyrektora skutecznie zachęcają nauczycieli do doskonalenia zawodowego, efektywnej pracy indywidualnej i zespołowej oraz angażowania się w działania związane z prowadzeniem ewaluacji wewnętrznej.</p>	<p>1. Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć edukacyjnych uczniów nie zawsze przyczyniają się do podnoszenia efektywności kształcenia i osiągania sukcesów edukacyjnych na wyższym etapie kształcenia.</p> <p>2. Młodzież w niewielkim stopniu współpracuje ze sobą i inicjuje działania na rzecz własnego rozwoju.</p>
----	---	---	--

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych*

- Wnioski z ewaluacji liceów ogólnokształcących:

1. Wiedzę o postępach w nauce płynącą z prowadzonych diagnoz i analiz nauczyciele wykorzystują w codziennej pracy z uczniami, co przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia.
2. W planowaniu i realizacji procesów edukacyjnych uwzględnia się zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej oraz wnioski z diagnozowania i monitorowania osiągnięć uczniów.
3. Szkoły indywidualizują proces edukacyjny odpowiednio do potrzeb, możliwości i zainteresowań uczniów.
4. Wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych mają istotny wpływ na planowanie działań nauczycieli, służą budowaniu jakości pracy szkół oraz zaspokajaniu potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli.
5. Nieliczni nauczyciele korzystają z wyników badań zewnętrznych w procesie planowania i organizowania procesu edukacyjnego.
6. W opinii uczniów uczenie się od siebie nawzajem i międzyprzedmiotowe łączenie treści nie jest zjawiskiem powszechnym.
7. Szkoły podejmują działania mające na celu angażowanie rodziców w życie szkoły, jednak działania te nie zawsze przynoszą oczekiwane rezultaty.
8. Podejmowane przez szkoły działania profilaktyczne i wychowawcze zapewniają uczniom bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne.
9. Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin życia i jej wykorzystania nie tylko na lekcjach, ale także w działalności pozaszkolnej.
10. Proces uczenia się od siebie podczas lekcji nie jest stosowany powszechnie, podobnie jak stwarzanie uczniom warunków do samodzielnego konstruowania zadań.
11. Realizowane przez szkoły nowatorskie działania edukacyjne, wychowawcze, organizacyjne przyczyniają się do podniesienia jakości pracy szkół i promocji wartości edukacji.

12. Szkoły, na podstawie wyników diagnozy zainteresowań i uzdolnień uczniów, przygotowują oferty zajęć pozalekcyjnych adekwatne do potrzeb i oczekiwań młodzieży.
13. Współpraca z partnerami sprzyja skutecznej profilaktyce, eliminowaniu zagrożeń, wzmacnianiu pożądanych zachowań uczniów i poczuciu bezpieczeństwa oraz rozszerzaniu oferty edukacyjnej szkół.

2.2.5. Technika

Wykres 5. Poziomy spełniania wymagań

– technika

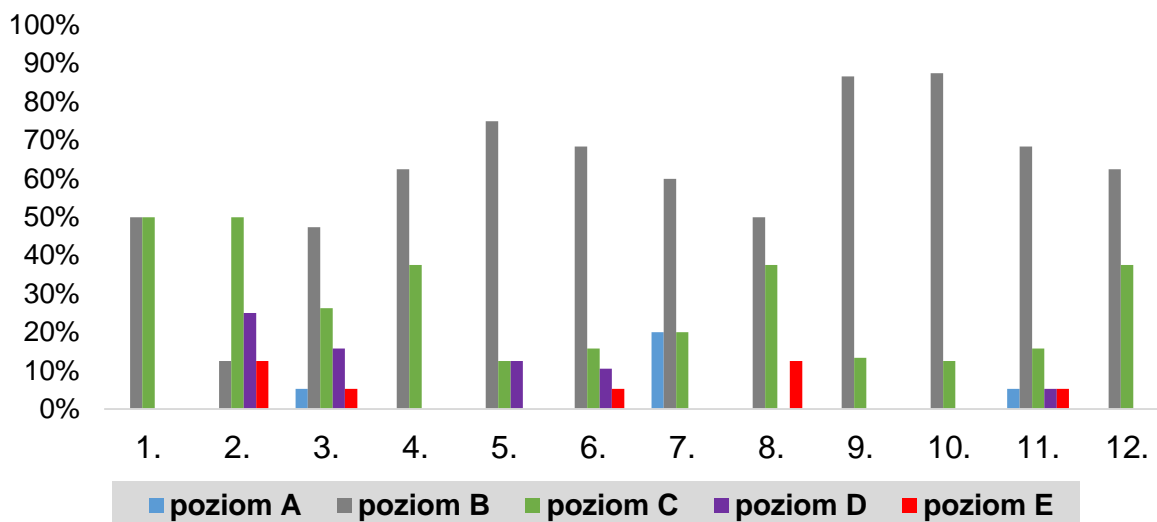

Tabela 6. Analiza jakościowa wyników ewaluacji

– technika

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	1. Szkoły kształtują kompetencje (zawodowe, edukacyjne, społeczne, obywatelskie) umożliwiające absolwentom mobilność na rynku pracy oraz pozwalające osiągać sukcesy na kolejnym etapie kształcenia. 2. W szkołach kształtuje się umiejętność uczenia się, poczucie użyteczności zdobywanej przez uczniów wiedzy i umiejętności. 3. Szkoły diagnozują osiągnięcia uczniów, a wnioski wynikające z monitorowania i analizowania osiągnięć są wdrażane.	1. Podejmowane przez szkoły działania, wynikające z wniosków z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów/słuchaczy, nie zawsze przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”;	1. Szkoły rozpoznają potrzeby psychofizyczne uczniów, prowadzą działania wspomagające adekwatne do potrzeb uczniów. 2. Działania antydyskryminacyjne, prowadzone we współpracy z instytucjami środowiska lokalnego pozwalają kształtować postawy, zachowania i kompetencje istotne dla właściwego funkcjonowania	1. Indywidualizacja procesu edukacyjnego nie ma charakteru działań powszechnych. 2. Oferta zajęć pozalekcyjnych nie zawsze zaspokaja potrzeby i zainteresowania uczniów.

		młodzieży w życiu społecznym, zawodowym i obywatelskim. 3. Szkoły realizują projekty edukacyjne mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych uczniów i uatrakcyjnianie proces uczenia się i nauczania.	
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych”	1. Szkoły analizują wyniki badań wewnętrznych i egzaminów zewnętrznych. 2. Analiza wyników egzaminów zewnętrznych (jakościowa, ilościowa, kontekstowa) pozwala na szczegółowe określenie mocnych i słabych stron podjętych działań, tworzy także podstawę (wnioski, rekomendacje) do działań naprawczych, prowadzonych wspólnie przez nauczycieli danego przedmiotu. 3. Nauczyciele wykorzystują wnioski z prowadzonych analiz egzaminów zewnętrznych, ewaluacji wewnętrznej i innych badań do organizacji procesu edukacyjnego.	1. Prowadzone analizy wyników egzaminów zewnętrznych nie zawsze zawierają wnioski i rekomendacje do dalszej pracy. 2. Nie we wszystkich szkołach wyniki badań zewnętrznych wykorzystywane są w planowaniu pracy dydaktyczno-wychowawczej.
4.	Wymagania <u>w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty</u> (ewaluacja problemowa): „Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych”	1. Nauczyciele aktywnie uczestniczą w planowaniu i realizowaniu działań dydaktyczno-wychowawczych. 2. Zespołowa praca nauczycieli oraz współpraca szkoły z rodzicami mają pozytywny wpływ na osiąganie sukcesów przez uczniów i rozwój szkoły.	1. Współpraca nauczycieli podczas ewaluacji własnej pracy nie jest powszechna.
	„Rodzice są partnerami szkoły”	1. Szkoły tworzą warunki do aktywnego udziału rodziców w życiu szkoły, zachęcają do zgłaszania inicjatyw dotyczących rozwoju uczniów oraz szkoły. 2. Szkoły budują partnerskie relacje z rodzicami. Nauczyciele współpracują z rodzicami w zakresie nauczania i wychowania ich dzieci.	1. Rodzice rzadko angażują się w realizację działań, których celem jest rozwój uczniów i szkoły. 2. Nie we wszystkich szkołach zostały wypracowane skuteczne metody angażowania rodziców w działania podejmowane przez szkołę.
5.	Pozostałe wymagania (1,2,4,5,8,10,12) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Szkoły podejmują działania umożliwiające uczniom świadomie i aktywnie uczestniczenie w procesie edukacyjnym. 2. Szkoły tworzą uczniom warunki do nabywania i wykorzystywania w praktyce wiedzy z różnych dziedzin. 3. Zarządzanie szkołami sprzyja poprawie warunków lokalowych i wzbogaceniu szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne.	1. W części szkół warunki lokalowe wymuszają zmianowy system nauczania. 2. Nie wszyscy nauczyciele udzielają uczniom wsparcia adekwatnego do ich potrzeb. 3. Nie we wszystkich szkołach organizacja procesów edukacyjnych sprzyja rozwojowi zainteresowań uczniów.

**nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych*

- Wnioski z ewaluacji techników:
 1. W szkołach diagnozuje się potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną uczniów. Organizowane są zajęcia pozalekcyjne (wyrównawcze i przygotowujące do egzaminu) i prowadzone są działania w zakresie udzielania pomocy (materialnej, edukacyjnej, społecznej) w przypadkach zdiagnozowanych problemów.
 2. Szkoły diagnozują osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego, wyniki diagnozy uwzględniane są przy realizacji podstawy programowej z dostosowaniem do potrzeb i możliwości uczniów.
 3. Nauczyciele podejmują działania wynikające z wniosków z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów, jednak działania te nie zawsze przyczyniają się do osiągnięcia przez uczniów sukcesów edukacyjnych.
 4. Prowadzone diagnozy wstępne i badania wewnętrzne wpływają na podejmowanie działań adekwatnych do rozpoznanych potrzeb uczniów, wyniki badań wykorzystywane są do doskonalenia procesu edukacyjnego.
 5. Nauczyciele stosują różnorodne metody wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się, jednak zdaniem uczniów są one niewystarczające, gdyż uczniowie w niewielkim stopniu uczą się od siebie nawzajem.
 6. W trakcie realizacji procesu dydaktycznego nauczyciele w niewielkim stopniu wykorzystują formy pracy zespołowej oraz rzadko stwarzają uczniom okazję do współpracy i współdziałania.
 7. Uczniowie aktywnie uczestniczą w realizacji projektów i programów edukacyjnych ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, obywatelskich, aktywności zawodowej i rozwijania indywidualnych uzdolnień.
 8. Szkoły podejmują działania profilaktyczne, organizacyjne i wychowawcze zapewniające uczniom wysoki poziom bezpieczeństwa. Profilaktyka obejmuje działania antydyskryminacyjne, dotyczące m.in. tolerancji, niepełnosprawności, statusu ekonomicznego, religii.
 9. Szkoły promują wartość edukacji w społeczności lokalnej.
 10. Zespołowa praca nauczycieli w planowaniu i realizacji działań dydaktyczno-wychowawczych oraz zindywidualizowany proces wspierania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przyczyniają się do kształtowania postaw aktywności i kreatywności.
 11. Nauczyciele dokonują ewaluacji własnej pracy pomagając sobie wzajemnie. Jednak nie można jednoznacznie stwierdzić, że ta pomoc ma charakter powszechny.
 12. Szkoły podejmują działania w celu zachęcenia rodziców do współpracy i zgłaszania inicjatyw na rzecz rozwoju uczniów i szkoły.

2.2.6. Zasadnicze szkoły zawodowe

Wykres 6. Poziomy spełniania wymagań – zasadnicze szkoły zawodowe

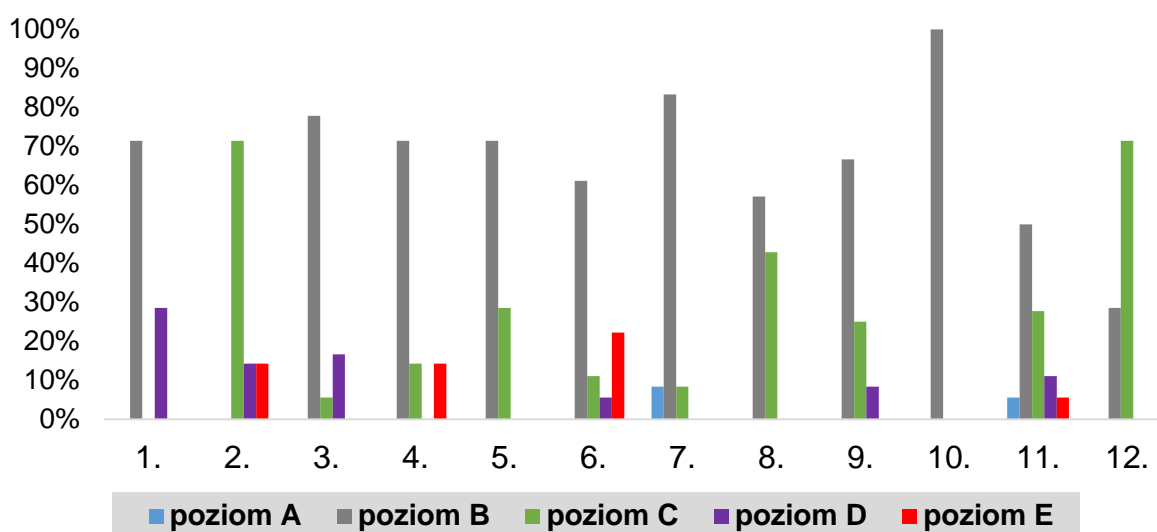

Tabela 7. Analiza jakościowa wyników ewaluacji – zasadnicze szkoły zawodowe

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	<p>1. Szkoły prowadzą diagnozy wstępne wiadomości i umiejętności uczniów oraz monitorują i analizują osiągnięcia uczniów.</p> <p>2. Metody pracy, stosowane przez nauczycieli stwarzają uczniom szansę na wyrównanie zaległości i braków z poprzedniego etapu edukacyjnego.</p> <p>3. Kształcenie kompetencji poznawczych, komunikacyjnych i społecznych umożliwia uczniom odniesienie sukcesów na kolejnych etapach kształcenia oraz na rynku pracy.</p>	<p>1. Wdrożone do realizacji wnioski z analiz osiągnięć uczniów nie zawsze przekładają się na wzrost efektów kształcenia.</p> <p>2. Monitorowanie i analiza osiągnięć uczniów nie zawsze prowadzi do sformułowania wniosków do dalszej pracy z uczniami.</p>
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”	<p>1. Działania podejmowane w ramach realizowanych przez szkoły projektów wspomagają uczniów w ich indywidualnym rozwoju i są powszechnie dostępne.</p> <p>2. Prowadzone przez szkoły działania umożliwiają uczniom uzyskiwanie nowych kwalifikacji i uprawnień zawodowych.</p> <p>3. Działania antydyskryminacyjne są skuteczne, mają charakter powszechny i celowy, wynikają ze specyfiki i uwarunkowań (społecznych, środowiskowych, ekonomicznych), w których szkoła funkcjonuje.</p>	<p>1. Mimo zaangażowania nauczycieli, systematycznego diagnozowania uczniów, monitorowania ich problemów, potrzeb i możliwości, w ocenie dużej grupy uczniów w niektórych szkołach nie ma zajęć pozalekcyjnych, które interesują uczniów i pomagają im w nauce.</p> <p>2. Nie wszystkie szkoły udzielają uczniom wsparcia adekwatnego do potrzeb i oczekiwań uczniów.</p> <p>3. Nie wszystkie szkoły wykorzystują w swojej pracy dydaktyczno-wychowawczej informacje o losach absolwentów.</p>

3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych”	1. Prowadzone w szkołach badania (wewnętrzne, zewnętrzne, losów absolwentów) są wykorzystywane do wprowadzania zmian w kluczowych obszarach pracy szkoły. 2. Prowadzone w sposób systematyczny i celowy analizy wyników egzaminów zewnętrznych przynoszą oczekiwane rezultaty w postaci wzrostu efektów kształcenia. 3. Podejmowane na podstawie opracowanych wniosków oraz rekomendacji działania nauczycieli przyczyniają się do osiągania przez uczniów wyższych wyników na egzaminach zewnętrznych.	1. Wnioski, formułowane na podstawie analizy wyników egzaminów zewnętrznych i prowadzonej w szkole ewaluacji wewnętrznej często mają charakter ogólny i nie zawierają rekomendacji do dalszej pracy.
4.	Wymagania <u>w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty</u> (ewaluacja problemowa): „Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych”	1. Udział nauczycieli w pracy zespołowej (zespoły przedmiotowe i zadaniowe, ewaluacja wewnętrzna) i inicjatywach w zakresie doskonalenia zawodowego jest powszechny. 2. Nauczyciele wspólnie planują procesy edukacyjne, określają metody i formy pracy adekwatne do zdiagnozowanych potrzeb oraz możliwości każdego ucznia. 3. Współpraca nauczycieli podczas planowania i organizacji procesów edukacyjnych pozwala na lepsze przygotowanie uczniów do funkcjonowania na rynku pracy.	1. Nauczyciele w ograniczonym zakresie współpracują ze sobą w ewaluacji pracy własnej.
	„Rodzice są partnerami szkoły”	1. Inicjatywy (nielicznych) rodziców przyczyniają się do wzbogacenia oferty szkoły, przede wszystkim w zakresie organizacji zajęć u pracodawców (Cech Rzemiosł), zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania zawodowe uczniów. 2. Szkoły podejmują działania mające na celu poprawę komunikowania się z rodzicami i pozyskiwania opinii o swojej pracy. 3. Uwzględnianie wniosków i opinii rodziców wzbogaca i doskonali działalność wychowawczą i opiekuńczą oraz przyczynia się do rozwoju szkół i ich uczniów.	1. Niewielka grupa rodziców aktywnie włącza się w działania prowadzone na rzecz rozwoju uczniów i szkoły. 2. Udział rodziców w procesach decyzyjnych jest ograniczony.
5.	Pozostałe wymagania (1,2,4,5,8,10,12) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Procesy edukacyjne są dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów, powszechnie prowadzone przez nauczycieli działania są adekwatne do zdiagnozowanych potrzeb uczniów i oczekiwań rodziców. 2. Współpraca z podmiotami środowiska lokalnego pozwala uczniom na poszerzenie kwalifikacji zawodowych i wspiera w realizacji wybranych przez szkołę projektów.	1. Uczniowie w niewielkim zakresie wpływają na przebieg i organizację procesu edukacyjnego i własny rozwój oraz rzadko uczą się od siebie. 2. Nauczyciele w swojej pracy rzadko stosują nowatorskie rozwiązania. 3. Rodzice rzadko są inicjatorami zmian wprowadzanych w szkołach, szczególnie dotyczących działań wychowawczych i profilaktycznych.

		3. Zarządzanie szkołami koncentruje się na zapewnieniu realizacji zadań wynikających z wniosków z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego i ewaluacji wewnętrznych oraz tworzeniu warunków do współdecydowania o funkcjonowaniu szkół przez wszystkich członków społeczności szkolnej.	
--	--	--	--

- Wnioski z ewaluacji zasadniczych szkół zawodowych:

1. Działania podejmowane przez szkoły są spójne z koncepcją pracy. Umożliwiają uczniom zdobycie wykształcenia zawodowego, wszechstronny rozwój i przygotowanie do podjęcia nauki na dalszym etapie.
2. Prowadzona w szkole diagnoza osiągnięć edukacyjnych uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego zapewnia trafne ukierunkowanie działań służących wyrównywaniu zaległości.
3. W szkołach analizuje się wyniki egzaminów zewnętrznych oraz dokonuje się ewaluacji wewnętrznej. Formułowane na podstawie tych analiz wnioski są ogólne i nie zawierają szczegółowych rekomendacji.
4. Uczniowie i rodzice mają stworzoną możliwość zgłaszania swoich propozycji w zakresie modyfikacji prowadzonych w szkole działań wychowawczych, jednak nie przejawiają w tym zakresie inicjatywy, akceptując rozwiązania zaproponowane przez szkoły.
5. Uczniowie aktywnie uczestniczą w realizacji projektów i programów edukacyjnych ukierunkowanych na kształtowanie postaw prospołecznych, obywatelskich, aktywności zawodowej.
6. Dobrze zorganizowana współpraca nauczycieli przekłada się na sprawne i efektywne modyfikowanie procesów edukacyjnych odpowiednio do rozpoznanych oczekiwań, możliwości i potrzeb uczniów.
7. Działania wspierające uczniów i ich rodziców prowadzone są na podstawie zdiagnozowanych potrzeb (rozwojowych, emocjonalnych, społecznych, środowiskowych) we współpracy z właściwymi podmiotami środowiska lokalnego.
8. Uwzględnianie potrzeb środowiska lokalnego, współpraca z zakładami rzemieślniczymi i firmami w zakresie kształcenia zawodowego umożliwia rozwój uczniów oraz wzmacnia szanse absolwentów na rynku pracy.
9. Systematyczne monitorowanie rynku pracy pozwala na bieżąco dostosowywać ofertę edukacyjną do zgłaszanego przez pracodawców zapotrzebowania na konkretne kwalifikacje i kompetencje zawodowe.
10. Nauczyciele indywidualizują proces nauczania-uczenia się w zależności od możliwości i potrzeb uczniów, udzielają uczniom i ich rodzicom adekwatnego do potrzeb wsparcia.
11. Oferta zajęć pozalekcyjnych nie jest, w ocenie uczniów, adekwatna do ich potrzeb i oczekiwań, nie są to także zajęcia pomagające im w nauce.
12. Systematycznie prowadzona w szkole diagnoza zagrożeń i działania profilaktyczne oraz właściwa opieka wychowawcza wszystkich pracowników szkoły sprawia, że uczniowie znają i respektują przyjęte w szkołach zasady i normy oraz mają poczucie bezpieczeństwa.

13. Adekwatność zarządzania do potrzeb edukacyjnych i wychowawczych oraz skuteczność w zapewnianiu dobrych warunków do nauki i pracy mają pozytywny wpływ na rozwój szkół.

2.2.7. Szkoły specjalne

Wykres 7. Poziomy spełniania wymagań – szkoły specjalne

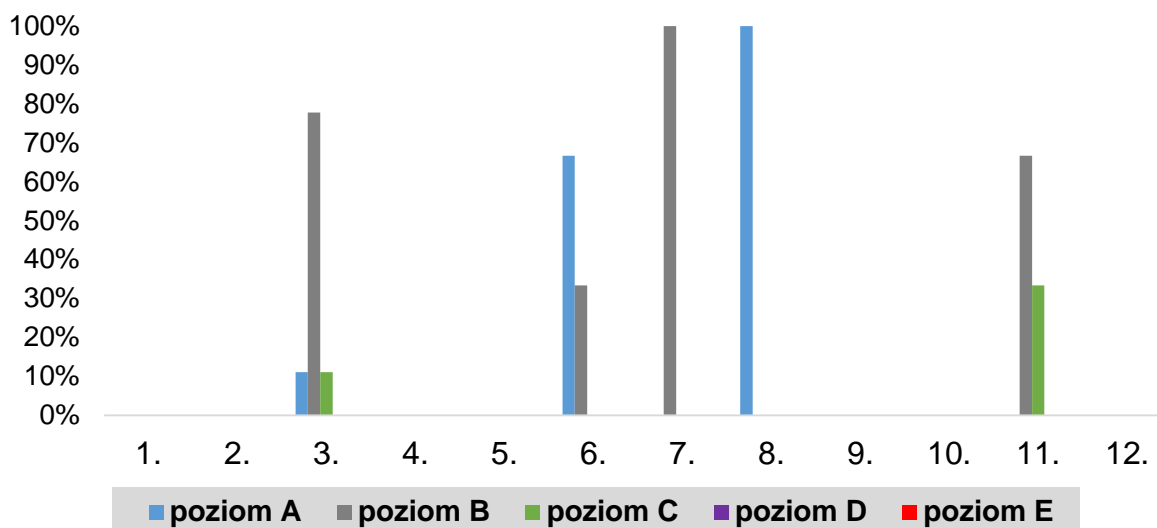

Tabela 8. Analiza jakościowa wyników ewaluacji – szkoły specjalne

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	<p>1. Działania podejmowane przez szkoły przyczyniają się do osiągania przez uczniów sukcesów edukacyjnych i wychowawczych na miarę ich możliwości.</p> <p>2. Szkoły realizują podstawę programową z uwzględnieniem diagnoz osiągnięć dzieci prowadzonych na wcześniejszych etapach edukacyjnych.</p> <p>3. Wsparcie udzielane uczniom w szkołach odpowiada ich potrzebom i oczekiwaniom ich rodzicom.</p>	Nie stwierdzono.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”;	<p>1. W szkołach prowadzi się działania wspierające indywidualny rozwój uczniów, organizuje się pomoc w rozwijaniu zainteresowań i pokonywaniu trudności w oparciu o zdiagnozowane możliwości psychofizyczne uczniów.</p> <p>2. W szkołach rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe uczniów, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia.</p>	Nie stwierdzono.

		3. Szkoły prowadzą szeroką współpracę z różnymi instytucjami oraz profilaktyczne działania antydyskryminacyjne.	
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych”	1. Nauczyciele wykorzystują różnego typu badania edukacyjne oraz prowadzą badania wewnętrzne, które wpływają na podnoszenie jakości pracy szkół. 2. Szkoły współpracują z licznymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom oraz realizują działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkolną. 3. Szkoły analizują wyniki ewaluacji wewnętrznej oraz wdrażają formułowane na jej podstawie wnioski i rekomendacje.	1. Nie wszyscy nauczyciele dokonują analizy badań zewnętrznych, zatem nie można określić adekwatności ich wpływu na planowanie działań szkoły.
4.	Wymagania w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty (ewaluacja problemowa): „Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych”	1. Planowanie, realizacja i wprowadzanie zmian w procesach edukacyjnych jest wynikiem zespołowej pracy nauczycieli.	Nie stwierdzono.
	„Promowana jest wartość edukacji”/ „Rodzice są partnerami szkoły” (w zależności od typu szkoły)	1. Nauczyciele wykorzystują różnorodne metody pracy, odwołując się do środowiska bliskiego życiu dziecka, co korzystnie wpływa na kształtowanie postaw uczenia się przez całe życie. 2. Szkoły podejmują inicjatywy na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie i ich rodziców. 3. Szkoły podejmują działania mające na celu wszechstronny rozwój uczniów, kształtowanie postawy otwartości i akceptacji, integracji osób niepełnosprawnych i ich rodzin ze środowiskiem.	Nie stwierdzono.

- Wnioski z ewaluacji szkół specjalnych:

1. Procesy edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów.
2. Nauczyciele współdziałają w organizacji i realizacji działań edukacyjno - wychowawczych, wspierają się wzajemnie w rozwiązywaniu pojawiających się w szkołach problemów.
3. Dyrektorzy podejmują skuteczne działania ukierunkowane na potrzeby szkół zapewniając im użyteczne wsparcie instytucji i organizacji zewnętrznych.
4. Zarządzanie szkołami sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz podejmowaniu działań służących rozwojowi uczniów i szkół.

5. Badania ewaluacyjne nie potwierdziły powszechności współpracy młodzieży w uczeniu się.
6. W szkołach prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów a także środowiska lokalnego i podejmuje się inicjatywy na rzecz wzajemnego rozwoju.
7. Podstawa programowa realizowana jest z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji.
8. W szkołach analizuje się wyniki ewaluacji wewnętrznej oraz wdraża formułowane na jej podstawie wnioski i rekomendacje. W swojej pracy nauczyciele wykorzystują wyniki badań zewnętrznych dotyczących pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
9. Planowanie, realizacja i wprowadzanie zmian w procesach edukacyjnych jest wynikiem zespołowej pracy nauczycieli.
10. Nauczyciele monitorują i analizują osiągnięcia każdego ucznia, jak również formułują i wykorzystują w swojej pracy wnioski z tych analiz, co wpływa na osiąganie przez uczniów różnorodnych sukcesów edukacyjnych i wychowawczych na miarę ich możliwości.
11. Szkoły współpracują z licznymi instytucjami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom a codzienna praca edukacyjno-wychowawcza planowana jest z uwzględnieniem indywidualizacji, odpowiadającej potrzebom i możliwościom psychofizycznym uczniów.
12. Szkoły podejmują działania na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie i ich rodziców. Ma to na celu wszechstronny rozwój uczniów, kształtowanie postawy otwartości i akceptacji, umożliwienie właściwego funkcjonowania osób niepełnosprawnych i ich rodzin w integracji ze środowiskiem.

2.2.8. Szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3d - 3e ustawy o systemie oświaty

Wykres 8. Poziomy spełniania wymagań

– szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3d-3e ustawy o systemie oświaty

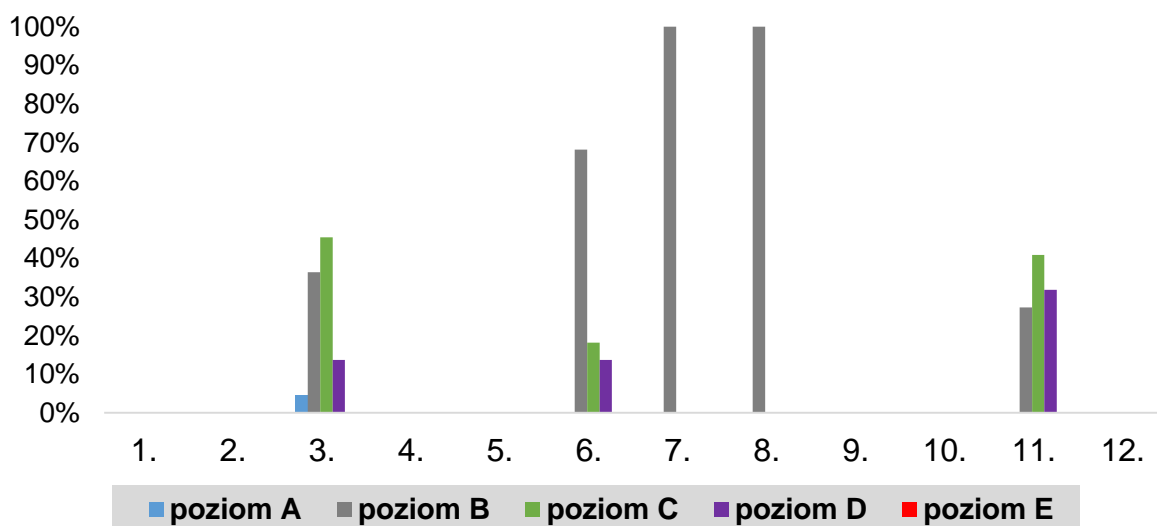

Tabela 9. Analiza jakościowa wyników ewaluacji
– szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3d-3e ustawy o systemie oświaty

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	<p>1. Szkoły, podejmując działania służące rozwojowi uczniów/ słuchaczy zgodnie z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji podstawy programowej, skutecznie przygotowują do podjęcia pracy zawodowej, aktywnego udziału w życiu społecznym oraz do funkcjonowania na kolejnym etapie kształcenia.</p> <p>2. Szkoły prowadzą diagnozy wstępne, dotyczące poziomu wiadomości i umiejętności nowych słuchaczy oraz prowadzą działania mające na celu wyrównywanie szans edukacyjnych słuchaczy.</p>	1. Mimo wdrażania wniosków z monitorowania i analizowania osiągnięć słuchaczy nie uległy zmianie efekty uczenia się.
2.	„Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”	<p>1. Edukacja antydyskryminacyjna realizowana poprzez treści programowe sprzyja nabywaniu przez uczniów/ słuchaczy kompetencji osobistych, zawodowych i społecznych.</p> <p>2. Podejmowane w szkołach działania edukacyjne planowane są wspólnie przez nauczycieli na podstawie zdiagnozowanych potrzeb i możliwości uczniów/ słuchaczy.</p> <p>3. Szkoły umożliwiają każdemu z uczniów/ słuchaczy prezentację swoich umiejętności zawodowych, m.in. poprzez udział w lokalnych akcjach i imprezach środowiskowych (akcje charytatywne i pomocowe).</p>	Nie stwierdzono.
3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych”	1. Działania wdrażające wnioski i rekomendacje z analizy egzaminów zewnętrznych i ewaluacji wewnętrznej umożliwiają wprowadzenie koniecznych zmian w organizacji procesów edukacyjnych, służących skutecznemu przygotowaniu uczniów/ słuchaczy do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie.	<p>1. Nie wszyscy nauczyciele wykorzystują wyniki badań zewnętrznych do planowania własnych działań w procesie edukacyjnym.</p> <p>2. Wnioski z analizy losów absolwentów w niewielkim stopniu wykorzystywane są do planowania własnej pracy nauczycieli.</p>

4.	Wymagania w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty (ewaluacja problemowa): „Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych”	1. Współpraca nauczycieli na rzecz podnoszenia jakości procesu edukacyjnego.	Nie stwierdzono.
	„Promowana jest wartość edukacji”	1. Tworzenie przyjaznego klimatu współpracy z partnerami szkoły, promowanie edukacji oraz upowszechnianie informacji o działaniach szkoły, co przekłada się na integrację ze środowiskiem lokalnym.	Nie stwierdzono.

- Wnioski z ewaluacji szkół, o których mowa w art. 9 pkt 3d-3e ustawy o systemie oświaty:
 1. W szkołach są prowadzone badania wewnętrzne oraz analizy wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, jednak działania podejmowane na podstawie wniosków z nich wynikających nie wpływają na poprawę efektywności kształcenia. Powszechnie nie wykorzystuje się badań zewnętrznych.
 2. Koncepcja pracy szkół, uwzględniająca potrzeby słuchaczy i środowiska lokalnego jest znana i akceptowana przez uczących się. Jednak duża grupa słuchaczy ma zastrzeżenia do organizacji pracy szkoły.
 3. Indywidualizacja procesów edukacyjnych, wsparcie adekwatne do potrzeb umożliwiają słuchaczom rozwijanie zainteresowań oraz osiągnięcie sukcesów w nauce.
 4. Szkoły skutecznie przygotowują do podjęcia pracy zawodowej, funkcjonowania w życiu społecznym oraz do kolejnych etapów kształcenia.
 5. Edukacja antydyskryminacyjna realizowana poprzez treści programowe sprzyja nabywaniu przez słuchaczy kompetencji zawodowych.
 6. Szkoły kładą duży nacisk na posługiwanie się językami obcymi, propagują i zachęcają do zdobywania dodatkowych kwalifikacji co sprzyja rozwojowi słuchaczy i przekłada się na odnoszenie sukcesów w życiu zawodowym.
 7. Szkoły nie mają wypracowanych sposobów zdobywania informacji dotyczących losów i osiągnięć absolwentów. Nie są także prowadzone działania związane z wykorzystaniem zdobytych danych w zakresie promocji wartości edukacji.
 8. Szkoły skutecznie rozpoznają potrzeby środowiska lokalnego oraz podejmują działania służące zaspokajaniu rozpoznanych potrzeb.
 9. Nauczyciele wykorzystują w swojej pracy dane z badań wewnętrznych i zewnętrznych, m.in. w zakresie działań promujących szkoły oraz modyfikacji procesu nauczania. Działania te wzmacniają pozycję szkół w środowisku.
 10. Wdrażanie wniosków z analizy egzaminów zewnętrznych i ewaluacji wewnętrznej umożliwia skuteczne wprowadzanie zmian w organizacji procesów edukacyjnych służących przygotowaniu słuchaczy do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie.

11. W szkołach stworzone są warunki do udziału słuchaczy i nauczycieli w procesie podejmowania decyzji dotyczących szkoły, jednak udział słuchaczy nie jest powszechny.

2.2.9. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Wykres 9. Poziomy spełniania wymagań – poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Tabela 10. Analiza jakościowa wyników ewaluacji – poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	Wymagania w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty (ewaluacja problemowa): „Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki”	1. Pracownicy merytoryczni poradni współpracują ze sobą w celu doskonalenia metod, form pracy z dziećmi i młodzieżą wymagającą specjalistycznej pomocy psychologiczno-pedagogicznej. 2. Poradnie podejmują starania, aby ich oferta odpowiadała potrzebom klientów, dzięki temu klienci uzyskują odpowiednie wsparcie.	Nie stwierdzono.
	„Promowana jest wartość edukacji”	1. Poradnie podejmują działania promujące wartość edukacji i zachęcają do rozwoju zawodowego osoby korzystające z ich oferty. 2. Podejmowane przez poradnie działania sprzyjają kształtowaniu u uczniów postaw uczenia się. 3. Współpraca poradni z instytucjami działającymi w środowisku lokalnym korzystnie wpływa na jakość ich pracy oraz promocję placówki.	Nie stwierdzono.
2.	Pozostałe wymagania (1,2,3,6,7,8) badane w ramach ewaluacji	1. Koncepcja pracy poradni uwzględnia potrzeby osób i instytucji środowiska lokalnego.	1. Nie wszyscy klienci poradni mieli możliwość wyrażenia swojego zdania na temat ich pracy.

	całościowej (w ujęciu kompleksowym)	2. Wnioski z monitorowania potrzeb klientów są wykorzystywane do modyfikacji podejmowanych działań. 3. W poradniach wprowadza się rozwiązania nowatorskie służące modyfikacji metod diagnostycznych i terapeutycznych, oparte w głównej mierze na projektach własnych pracowników merytorycznych.	2. Zbyt mała liczba specjalistów utrudnia zaspokajanie potrzeb klientów.
--	-------------------------------------	--	--

- Wnioski z ewaluacji poradni psychologiczno–pedagogicznych:

- Oferta poradni adresowana do uczniów, rodziców i nauczycieli jest systematycznie modyfikowana, zakres świadczonych usług jest adekwatny do potrzeb odbiorców.
- Współpraca poradni z wieloma podmiotami wpływa na zwiększenie efektywności pomocy udzielanej dzieciom i ich rodzinom.
- Klienci i partnerzy poradni podkreślili profesjonalizm, otwartość i życzliwość pracowników, co wpływa na jakość świadczonych usług.
- Warunki lokalowe i wyposażenie poradni są wystarczające do realizacji jej zadań statutowych.
- Specjaliści wspólnie organizują procesy edukacyjne, zespołowo rozwiązują problemy.
- Poradnie doskonalą własną pracę, rozszerzają działalność specjalistyczną, udzielają pomocy i porad swoim klientom.
- Współpraca poradni ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój i promowanie wartości edukacji.

2.2.10. Placówki doskonalenia nauczycieli

Wykres 10. Poziomy spełniania wymagań – placówki doskonalenia nauczycieli

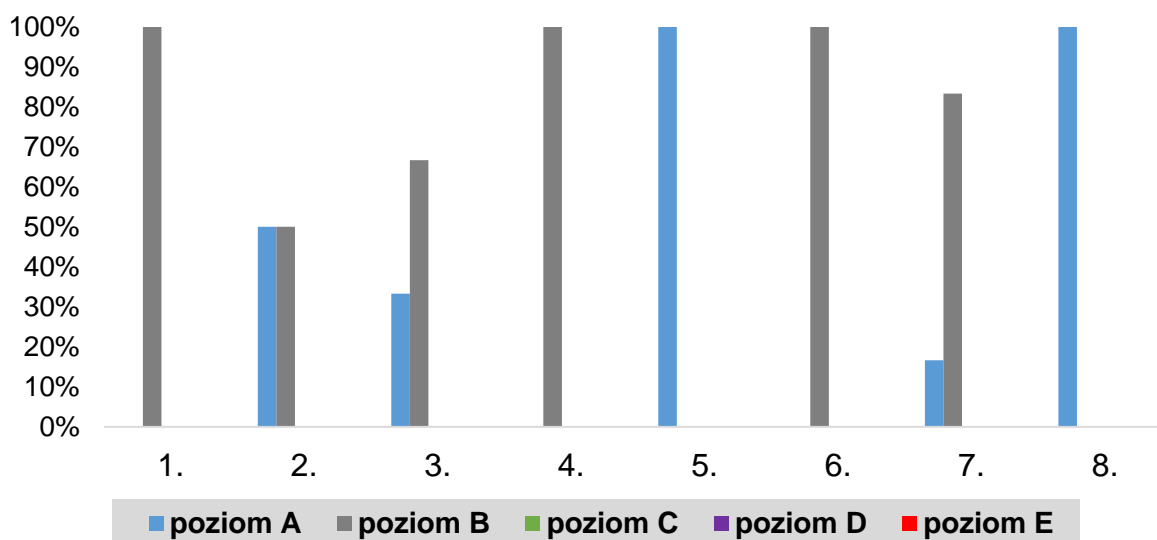

Tabela 11. Analiza jakościowa wyników ewaluacji
– placówki doskonalenia nauczycieli

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki”	<p>1. Stosowane są różnorodne formy pracy, uwzględniające potrzeby i oczekiwania klientów: warsztaty i szkolenia otwarte są realizowane w tradycyjnej formie oraz przez e-learning.</p> <p>2. Stosowane są nowatorskie formy i metody pracy, realizowane są programy własne szkolenia (np. „Tworzenie interaktywnych materiałów dydaktycznych”).</p> <p>3. Systematyczne pozyskiwanie informacji, dotyczących oceny prowadzonych szkoleń i innych zakresów działań placówki, wykorzystywanie pozyskanych danych do modyfikacji oferty, zmiany metod i form pracy.</p>	Nie stwierdzono.
2.	„Placówka zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki”	<p>1. Zatrudnianie wysoko wykwalifikowanych „praktyków” jako wykładowców i ekspertów, znających dobrze daną problematykę, wykorzystujących w swojej pracy najnowsze badania i trendy, inspirujących nauczycieli do dalszego rozwoju zawodowego i osobistego.</p> <p>2. Oferta jest różnorodna tematycznie, ukierunkowana na nabywanie i doskonalenie kompetencji merytorycznych, dzielenie się własnym doświadczeniem w ramach dobrych praktyk, wspieraniu nauczycieli w doskonaleniu własnego warsztatu pracy, a także dostosowana organizacyjnie do oczekiwań klientów.</p>	Nie stwierdzono.
3.	„Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki”	<p>1. Systematycznie i zespołowo prowadzona ewaluacja wpływa na modyfikowanie oferty edukacyjnej, w zależności od występujących potrzeb nauczycieli.</p> <p>2. Współpraca pracowników w zakresie rozwiązywania występujących problemów, doskonalenia metod i form pracy, skutecznego realizowania założonych celów szkoleniowych, pozyskiwania środków na nowe kursy i szkolenia przynosi oczekiwane rezultaty w postaci dostosowania oferty do potrzeb i oczekiwań klientów.</p>	Nie stwierdzono.
4.	„Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych”	<p>1. Przy tworzeniu oferty programowej uwzględniane są informacje i analizy z prowadzonych badań własnych oraz wykorzystywane są wnioski z badań edukacyjnych przeprowadzanych przez zewnętrzne instytucje i podmioty.</p> <p>2. Oferta szkoleniowa dostosowywana jest do indywidualnych potrzeb klientów.</p> <p>3. Prowadzone działania są w różnych aspektach (tematyka szkoleń, metody i formy pracy, rozwiązania organizacyjne) na bieżąco modyfikowane w związku z prowadzonymi badaniami ewaluacyjnymi.</p>	Nie stwierdzono.

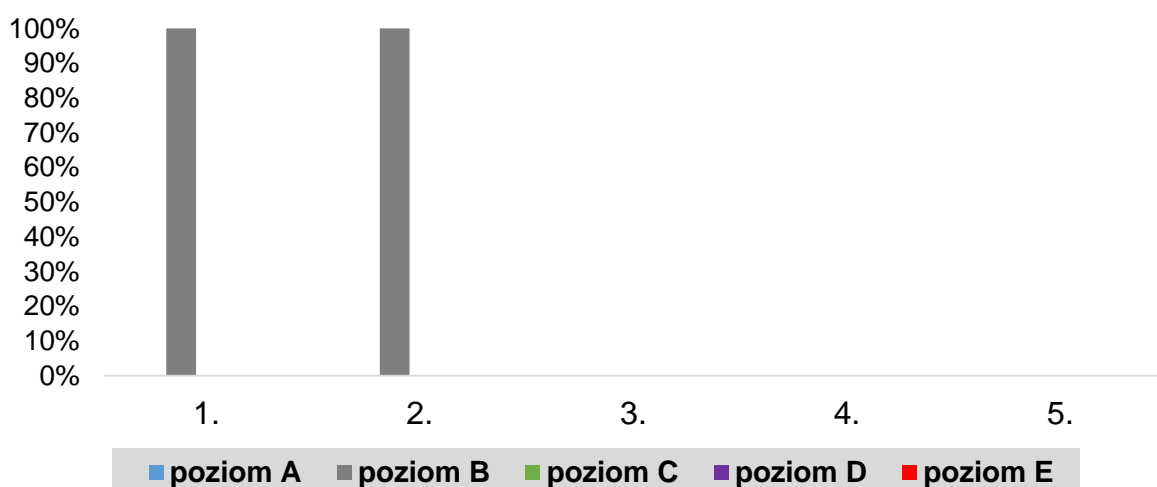
- Wnioski z ewaluacji placówek doskonalenia nauczycieli:

1. Dzięki systematycznym badaniom ewaluacyjnym prowadzonym przez placówkę, oferta edukacyjna jest modyfikowana i adekwatna do potrzeb klientów.
2. Dyrektor, nauczyciele oraz podmioty współpracujące wspólnie planują działania szkoleniowe, co sprzyja realizowaniu potrzeb nauczycieli korzystających z oferty placówki.
3. Placówka systematycznie pozyskuje informacje dotyczące różnych aspektów swoich działań i wykorzystuje je w celu modyfikacji pracy.
4. Oferta placówki, formy i metody pracy są adekwatne do potrzeb uczestników szkoleń i służą ich rozwojowi. Na uwagę zasługuje realizacja autorskiego programu szkolenia „Tworzenie interaktywnych materiałów dydaktycznych”, który umożliwia, m.in. wykorzystanie aplikacji do tworzenia materiałów dydaktycznych z wykorzystaniem technologii multimedialnych.
5. Współpraca pracowników merytorycznych w zakresie organizacji procesów edukacyjnych, ewaluacji wewnętrznej i doskonalenia wewnętrznego służy poprawie jakości kształcenia oraz rozwojowi zawodowemu nauczycieli-konsultantów.
6. Pracownicy placówki utrzymują kontakty ze słuchaczami, wymieniają doświadczenia, opracowują nowe oferty i materiały szkoleniowe, organizują narady szkoleniowe i integracyjne, czynią starania w pozyskiwaniu środków na organizowanie nowych kursów i szkoleń.
7. Stosowane formy i metody pracy są innowacyjne i nowatorskie oraz służą rozwojowi klientów i placówki.
8. Placówka prowadzi kursy i szkolenia uwzględniając potrzeby środowiska nauczycielskiego. Nowatorskie rozwiązania służą rozwojowi osób korzystających z oferty placówki oraz mają wpływ na podnoszenie jakości pracy przedszkoli, szkół i placówek oświatowych.

2.2.11 . Placówki oświatowo-wychowawcze

Wykres 11. Poziomy spełniania wymagań

– placówka oświatowo-wychowawcza (szkolne schronisko młodzieżowe)

*Tabela 12. Analiza jakościowa wyników ewaluacji
– placówka oświatowo-wychowawcza (szkolne schronisko młodzieżowe)*

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków i umożliwiającą organizację pracy w sposób sprzyjający osiągnięciu celów”	1. Oferta schroniska odpowiada oczekiwaniom środowiska lokalnego, a koncepcja pracy uwzględnia potrzeby rozwojowe korzystających z niego osób oraz specyfikę pracy placówki. 2. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań.	1. Nie stwierdzono.
2.	„Placówka wspomaga rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków oraz umożliwia korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego”	1. Systemowe działania realizowane we współpracy z lokalnymi instytucjami kształtują u dzieci, młodzieży i osób dorosłych umiejętność konstruktywnego spędzania wolnego czasu, rozwijają postawy prozdrowotne i proekologiczne, umożliwiają prezentację talentów artystycznych i przyczyniają się do sukcesów sportowych. 2. Schronisko w sposób zaplanowany i celowy pozyskuje informacje zwrotne ze środowiska lokalnego dotyczące jego oferty, co wpływa na doskonalenie pracy placówki w tym zakresie. 3. Wychowankowie inicjują działania na rzecz własnego rozwoju podczas pobytu na terenie placówki.	Nie stwierdzono.

- Wnioski z ewaluacji placówki oświatowo-wychowawczej (szkolne schronisko młodzieżowe):

1. Szkolne Schronisko Młodzieżowe realizuje koncepcję pracy z uwzględnieniem potrzeb młodzieży korzystającej z jego usług oraz oczekiwań środowiska. W oparciu o wnioski z prowadzonych diagnoz placówka planuje działania na rzecz wzajemnego rozwoju, a stosowane rozwiązania są często nowatorskie.
2. Schronisko ocenia skuteczność podejmowanych działań poprzez prowadzone diagnozy i na tej podstawie modyfikuje i wzbogaca swoją ofertę pracy.
3. Działania placówki zapewniają klientom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu co powoduje, że schronisko jest miejscem bezpiecznym.

2.2.12. Placówki kształcenia ustawicznego i inne, o których mowa w art. 2 pkt 3a ustawy o systemie oświaty

Wykres 12. Poziomy spełniania wymagań

– placówki kształcenia ustawicznego i inne, o których mowa w art. 2 pkt 3a ustawy o systemie oświaty.

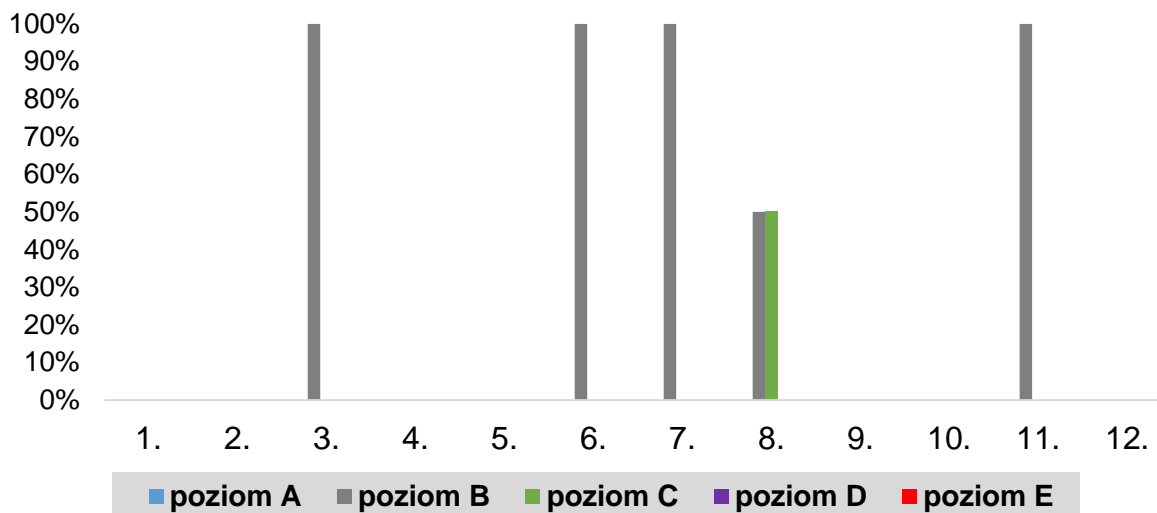

Tabela 13. Analiza jakościowa wyników ewaluacji

– placówki kształcenia ustawicznego i inne, o których mowa w art. 2 pkt. 3a ustawy

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”	1. Placówki realizują podstawę programową z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. 2. Nauczyciele monitorują i analizują osiągnięcia uczniów, a wnioski z przeprowadzonych analiz wykorzystują do doskonalenia procesów edukacyjnych. 3. Placówki prowadzą działania zorientowane na dalszą edukację młodzieży, wspomagając ją w przygotowaniu do funkcjonowania na krajowym i europejskim rynku pracy.	1. Nie stwierdzono.
2.	„Szkola lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”;	1. W placówkach, w sposób systemowy, rozpoznaje się możliwości, potrzeby oraz sytuację społeczną każdego ucznia. 2. Nauczyciele rozmawiają z rodzicami o możliwościach psychofizycznych i potrzebach rozwojowych ich dzieci oraz o dalszych możliwościach ich rozwoju. 3. Nauczyciele indywidualizują proces edukacyjny każdego ucznia stwarzając życzliwą atmosferę, sprzyjającą uczeniu się.	1. Nie stwierdzono.

3.	„Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych”	1. W placówkach wykorzystuje się wnioski z analiz wyników egzaminów i kursów, które służą do wdrożenia działań adekwatnych do potrzeb uczniów i szkoły. 2. Wyniki z analiz służą wzbogaceniu warsztatu pracy nauczycieli i podnoszą efekty kształcenia. 3. Analiza wyników prowadzi do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania, które są stale monitorowane.	1. Nie stwierdzono.
4.	„Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych”	1. Nauczyciele współpracują ze sobą w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych i rozwiązywaniu problemów wychowawczych. 2. Pracownicy wymieniają się między sobą doświadczeniami zawodowymi w wykorzystywaniu metod i form pracy. 3. Nauczyciele wspólnie ustalają wprowadzenie zmian związanych w przebiegiem procesów edukacyjnych.	1. Nie stwierdzono.
5.	„Promowana jest wartość edukacji”	1. W placówce prowadzone są działania sprzyjające uczeniu się i mające na celu kształtowanie postawy uczenia się przez całe życie. 2. Placówki zbierają informacje o osiągnięciach absolwentów, które są wykorzystywane do promowania wartości edukacji (sukcesy absolwentów zamieszczane są na szkolnych tablicach informacyjnych, na stronie internetowej).	1. Nie stwierdzono.

- Wnioski z ewaluacji placówek kształcenia ustawicznego:

1. Organizacja pracy placówki oraz realizacja procesów edukacyjnych stwarza optymalne warunki do rozwoju słuchaczy.
2. Placówka monitoruje sytuację szkolną i pozaszkolną swoich słuchaczy udzielając im wielorakiego wsparcia i pomocy.
3. Realizacja wielu ciekawych inicjatyw edukacyjnych pobudza aktywność i zaangażowanie słuchaczy oraz pozwala im osiągać indywidualne sukcesy szkolne i pozaszkolne.

2.2.13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty

Wykres 13. Poziomy spełniania wymagań

– młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty

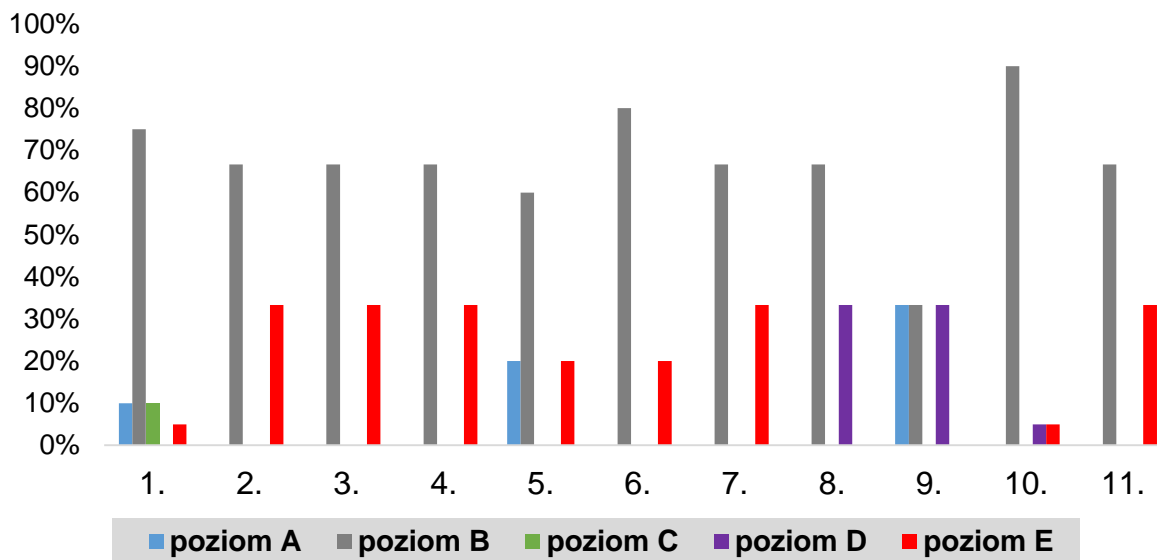

Tabela 14. Analiza jakościowa wyników ewaluacji

- młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków”	1. Podejmowane przez placówki działania są spójne z przyjętą koncepcją, co sprzyja przygotowaniu wychowanków do dorosłego życia i podjęcia aktywności zawodowej. 2. Rodzice znają i akceptują wartości, które są kształtowane u wychowanków podczas działań realizowanych w placówkach.	1. Współpraca rodziców wychowanków z placówkami nie jest powszechna.
2.	„Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analiz badań zewnętrznych i wewnętrznych”	1. W ośrodkach poddaje się analizie wyniki ewaluacji wewnętrznej, które wpływają na podniesienie jakości pracy wychowawców i indywidualne podejście do wychowanków. 2. Wychowawcy podejmują działania wynikające z badań zewnętrznych i wewnętrznych, w celu niwelowania niewłaściwych postaw oraz kształtowania pozytywnych wzorców zachowań. 3. Pracownicy ośrodków wskazali efekty prowadzonej przez placówkę ewaluacji wewnętrznej, które wpłynęły na rozszerzenie współpracy z instytucjami wspierającymi dzieci i ich rodziny.	Nie stwierdzono.
3.	Wymagania w zakresie wybranym przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty (ewaluacja problemowa): „Respektowane są normy społeczne”	1. Wychowankowie mają możliwość współtworzenia obowiązujących norm, aktywnego uczestnictwa w życiu ośrodków i twórczego współdziałania w ramach samorządności wychowanków, co skutkuje odpowiedzialnością za własny rozwój i wzbogaceniem oferty placówek. 2. Wychowankowie mają duże poczucie bezpieczeństwa fizycznego	Nie stwierdzono.

		i psychicznego. Doceniają dobre relacje między wszystkimi członkami społeczności ośrodków oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.	
	„Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują w planowaniu i realizowaniu działań odpowiednich do jej funkcji”	1. Podejmowanie różnorodnych inicjatyw, w tym realizacja projektów edukacyjnych i profilaktycznych, szkolnych i środowiskowych, działalność harcerska i wolontariacka, przekłada się na pożądany sposób kultury bycia, wywołanie empatii i doskonalenie umiejętności praktycznych wychowanków.	Nie stwierdzono.
4.	Pozostałe wymagania (2,3,4,7,8,9,11) badane w ramach ewaluacji całościowej (w ujęciu kompleksowym)	1. Placówki prowadzą analizę swoich działań, z której wyciąga wnioski i na ich podstawie modyfikuje organizację swojej pracy. 2. Liczne działania nowatorskie realizowane w ośrodkach, znacznie poszerzają spektrum oddziaływań edukacyjnych i terapeutycznych, zwiększają ich efektywność oraz skutecznie rozbudzają aktywność i kreatywność wychowanków.	Nie stwierdzono.

Specjalne ośrodki wychowawcze

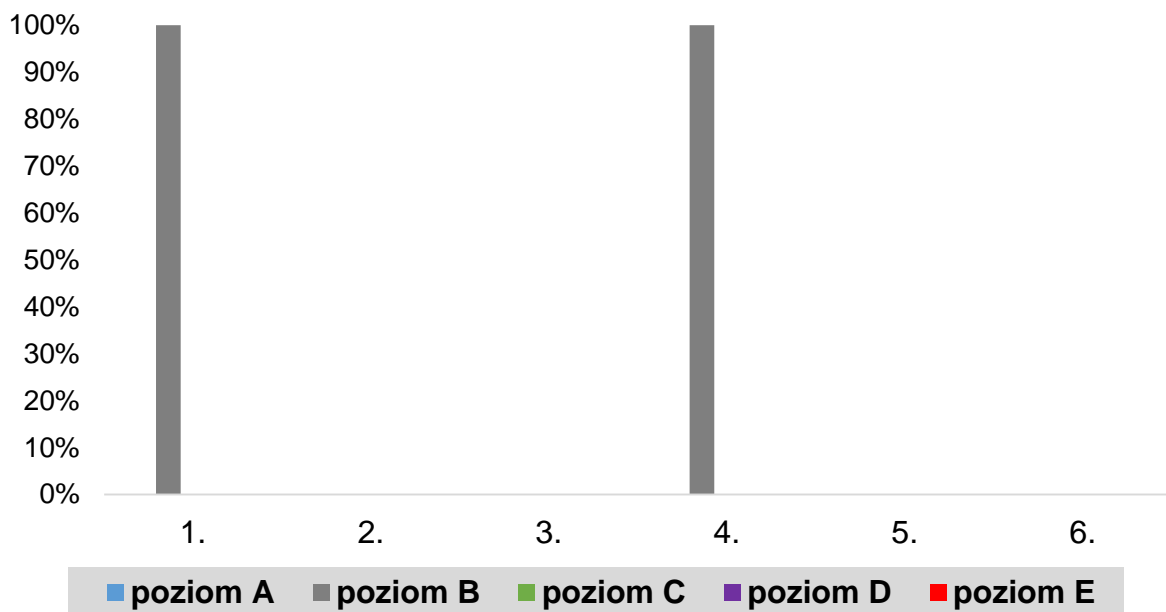
Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Planuje i organizuje się pracę w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki”	1. Placówki prowadzą diagnozy, analizy potrzeb i możliwości wychowanków, właściwie określają rodzaj pomocy, zakres wsparcia oraz dobierają metody i formy pracy do indywidualnych potrzeb wychowanków. 2. Oferta zajęć dodatkowych dostosowana jest do zainteresowań i możliwości wychowanków. 3. Wychowawcy i specjaliści prowadzą działania nastawione na zwiększanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	Nie stwierdzono.
2.	„Placówka wspomaga rozwój wychowanków, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”	1. Placówki współpracują z instytucjami świadczącymi poradnictwo i pomoc wychowankom oraz realizują działania antidyskryminacyjne obejmujące całą społeczność ośrodka. 2. Celowe i planowe organizowanie czasu pobytu w placówkach przekłada się na sukcesy wychowawcze, opiekuńcze, dydaktyczne i socjalizacyjne podopiecznych. 3. Podejmowane działania przyczyniają się do rozwoju wychowanków i placówek, co powoduje, że ośrodki są pozytywnie postrzegane nie tylko przez wychowanków i ich rodziców, ale także w środowisku lokalnym.	Nie stwierdzono.

- Wnioski z ewaluacji młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, i innych ośrodków, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty:
 1. Wychowankowie mają duże poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.
 2. Wychowankowie uczą się od siebie nawzajem pożądanych zachowań społecznych, zachęceni są przez wychowawców do naśladowania dobrych przykładów.
 3. Placówki na podstawie wniosków z analizy swoich działań modyfikują organizację swojej pracy.
 4. Angażowanie rodziców w proces konstruowania indywidualnych programów edukacyjno - terapeutycznych oraz bezpośrednie uczestnictwo w realizowanych działaniach wychowawczych, przekłada się na wysoki poziom akceptacji koncepcji pracy placówek.
 5. Oferta zajęć dodatkowych i sposób ich realizacji pozwalają wychowankom na wybór najbardziej odpowiedniej formy aktywności, skutecznie wspierają ich rozwój emocjonalny i podnoszą atrakcyjność realizowanego procesu wychowawczego.
 6. Systematyczne monitorowanie procesu dydaktycznego, wychowawczego i socjoterapeutycznego przyczynia się do poprawy jakości funkcjonowania placówek.
 7. Działania placówek wobec środowiska lokalnego prowadzone są w sposób systemowy i celowy, co sprzyja wzajemnemu rozwojowi.
 8. Dyrektorzy w procesie zarządzania placówkami stwarzają warunki do powszechnego udziału nauczycieli/wychowawców, rodziców, wychowanków i innych osób w decyzjach z zakresu działań edukacyjnych i organizacji pracy.
 9. Wychowawcy podejmują działania wynikające z badań zewnętrznych i wewnętrznych w celu niwelowania niewłaściwych postaw oraz kształtowania pozytywnych wzorców zachowań wychowanków w placówkach.
 10. Organizacja procesu edukacyjnego uwzględniająca możliwości i potrzeby wychowanków, tempo ich rozwoju oraz nabytą wiedzę i umiejętności sprzyja uczeniu się wychowanków, inicjowaniu przez nich działań, wpływa na ich rozwój osobisty i przyczynia się do rozwoju placówki.
 11. Realizacja innowacji pedagogicznych sprzyja łączeniu różnych dziedzin życia i tworzeniu warunków wielozmysłowego poznawania świata. Wskazywana jest użyteczność zdobywanej wiedzy i umiejętności poprzez odnoszenie się do doświadczeń i sytuacji życiowych.
 12. Propagowanie idei tolerancji i uwrażliwianie środowiska lokalnego na potrzeby niepełnosprawnych wychowanków ma wpływ na zapobieganie ich wykluczeniu społecznemu.

- Wnioski z ewaluacji specjalnych ośrodków wychowawczych:
 1. Ośrodki, w sposób zorganizowany i wielokierunkowy pracują nad wszechstronnym rozwojem wychowanków.
 2. Wychowankowie oraz ich rodziny otrzymują w ośrodkach wsparcie adekwatne do ich potrzeb niejednokrotnie wykraczające poza standardową działalność placówek.
 3. Wychowawcy i specjaliści prowadzą działania nastawione na zwiększanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
 4. Podejmowane działania przyczyniają się do rozwoju wychowanków i placówek, co powoduje, że ośrodki są pozytywnie postrzegane nie tylko przez wychowanków i ich rodziców, ale także w środowisku lokalnym.
 5. Wychowankowie, na miarę swoich możliwości, biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących zadań placówek. Angażują się w zajęcia, inicjują i realizują działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówek.

2.2.14 . Placówki zapewniające opiekę i wychowanie, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy o systemie oświaty

Wykres 14. Poziomy spełniania wymagań
– placówka zapewniająca opiekę i wychowanie, o których mowa w art. 2 pkt 7 (bursa)

*Tabela 15. Analiza jakościowa wyników ewaluacji
- placówka zapewniająca opiekę i wychowanie, o których mowa w art. 2 pkt 7 (bursa)*

Lp.	Badane wymaganie	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	„Planuje i organizuje się pracę w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki”	<p>1. Placówka w sposób systemowy diagnozuje, analizuje i monitoruje potrzeby wychowanków.</p> <p>2. Placówka prowadzi działania wspierające aktywność fizyczną i artystyczną młodzieży, organizuje zajęcia socjoterapeutyczne i relaksacyjne dostosowane do potrzeb i możliwości każdego wychowanka.</p> <p>3. Konsekwentne wspieranie młodzieży w uczeniu się: kontrolowanie przestrzegania planu dnia, w szczególności czasu na przygotowywanie się do lekcji, zorganizowanie zajęć na temat nowoczesnych metod uczenia się i zapamiętywania, wspieranie pomocy koleżeńskiej.</p>	<p>1. Brak w badanej placówce własnej stołówki.</p> <p>2. W opinii wychowanków, zbyt mało pomieszczeń do cichej nauki.</p>
2.	„Placówka wspomaga rozwój wychowanków, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji”	<p>1. Rozpoznawanie możliwości psychofizycznych, rozwojowych, sytuacji społecznej każdego wychowanka.</p> <p>2. Powszechny i systemowy charakter prowadzonych diagnoz.</p> <p>3. Organizowanie adekwatnych form wsparcia wychowanków.</p>	<p>1. Zdaniem części rodziców niezbyt częste rozmowy o potrzebach dziecka z rodzicami.</p> <p>2. Mała aktywność wychowanków we wskazywaniu własnych pomysłów na to, co chcieliby robić w bursie.</p>

- Wnioski z ewaluacji placówki zapewniającej opiekę i wychowanie, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy o systemie oświaty (bursa):
 1. Zajęcia prowadzone przez placówkę oraz formy spędzania wolnego czasu przez wychowanków sprzyjają rozwijaniu ich zainteresowań i uzdolnień, wyrównywaniu szans edukacyjnych i społecznych oraz pozwalają na integrację ze środowiskiem.
 2. Ośrodek w sposób systematyczny i zorganizowany bada losy absolwentów w celu udzielania im pomocy w ich dalszym życiu oraz wykorzystania zgromadzonych informacji do promowania wartości edukacji specjalnej w społeczności lokalnej.
 3. Podejmowane w placówce działania wychowawcze są zgodne z koncepcją pracy ośrodka, potrzebami wychowanków oraz oczekiwaniami rodziców. Zapewniają wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego wszystkim wychowankom.

2.3. Uogólnione wnioski z ewaluacji:

1. Szkoły i placówki działają zgodnie z założeniami koncepcji pracy, która wynika z ich specyfiki, uwzględnia potrzeby dzieci i młodzieży oraz środowiska lokalnego. Nie we wszystkich szkołach i przedszkolach koncepcja pracy jest przygotowywana i modyfikowana z udziałem uczniów i rodziców.
2. Podstawa programowa kształcenia ogólnego jest realizowana z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego nie zawsze jednak z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji; kształcenie u uczniów niektórych kompetencji kluczowych nie ma charakteru powszechnego.
3. Nauczyciele rozpoznają potrzeby i możliwości rozwojowe uczniów, motywują ich do angażowania się w zajęcia. Nie we wszystkich szkołach indywidualizowany jest proces edukacyjny.
4. Nauczyciele współpracują ze sobą w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych, natomiast nie jest powszechna wzajemna pomoc w prowadzeniu ewaluacji własnej pracy i współpraca nauczycieli uczących w jednym oddziale.
5. Szkoły i placówki analizują przebieg procesów edukacyjnych i wychowawczych. Słabym elementem jest formułowanie wniosków z tych analiz, które są zbyt ogólne i nie zawsze przekładają się na adekwatne działanie nauczycieli.
6. Szkoły analizują wyniki sprawdzianów/egzaminów zewnętrznych, wdrażają wnioski z tych analiz. Nie we wszystkich szkołach prowadzona jest analiza jakościowa, realizacja wniosków nie przekłada się na wzrost efektów kształcenia.
7. Szkoły i placówki zbierają informacje o losach absolwentów, jednak nie wszystkie uwzględniają je podczas planowania działań mających na celu podniesienie jakości pracy.
8. Działania nauczycieli w szkołach specjalnych, w aspekcie dydaktyczno - wychowawczym, są mało skuteczne w osiąganiu poprawy efektów kształcenia uczniów. Nauczyciele w niewielkim stopniu zapewniają uczniom możliwość pracy w zespołach i wpływania na organizację zajęć, co utrudnia rozwijanie umiejętności współpracy i angażowanie w procesie uczenia się.
9. Nie wszystkie podmioty społeczności szkolnej partycypują w procesie modyfikacji i realizacji działań wychowawczych, co nie sprzyja podejmowaniu spójnych przedsięwzięć i jakości oddziaływań w zakresie przestrzegania powszechnie obowiązujących norm społecznych.
10. Szkoły i placówki podejmują wiele inicjatyw we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego. Działania te umożliwiają uczniom i wychowankom udział w różnorodnych wydarzeniach społecznych i kulturalnych, rozwijają umiejętności komunikacyjne, wspomagają rozwój, samodzielność społeczną oraz promują wartość edukacji.

2.4. Rekomendacje na następny rok szkolny

Rekomendacje dotyczące planowania nadzoru pedagogicznego na następny rok szkolny (wynikające z wniosków z ewaluacji):

1. Wspierać szkoły w zakresie nabywania przez nauczycieli umiejętności prowadzenia jakościowych analiz wyników sprawdzianu/egzaminów zewnętrznych i osiągnięć uczniów z uwzględnieniem kształcenia umiejętności formułowania wniosków z tych analiz.
2. W procesie wspomagania szkół uwzględnić szkolenia dla nauczycieli dotyczące doskonalenia umiejętności kształcenia u uczniów kluczowych kompetencji oraz indywidualizacji procesu edukacyjnego na lekcji.
3. Motywować nauczycieli do współpracy w zakresie prowadzenia ewaluacji własnej pracy i wykorzystywania informacji o losach absolwentów do doskonalenia procesów edukacyjnych szkół i placówek.
4. W działania planistyczne, modyfikacyjne i realizujące zasady określone w koncepcji pracy szkoły należy włączać uczniów i ich rodziców.
5. Uwzględnić w szkoleniach dla nauczycieli w 2016 r. tematykę:
 - współpracy z rodzicami,
 - wykorzystywania w pracy szkół/placówek wyników badań zewnętrznych,
 - stosowania nowatorskich i innowacyjnych metod pracy.

3. Kontrole planowe

W roku szkolnym 2014/2015 Mazowiecki Kurator Oświaty przeprowadził kontrole planowe w zakresie:

1. Zgodności realizacji wybranych zajęć edukacyjnych z ramowymi planami nauczania w publicznym gimnazjum.
2. Realizacji przez szkołę obowiązku prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.
3. Prawidłowości prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.
4. Prawidłowości organizacji zajęć rewalidacyjnych, w tym liczby godzin i rodzaju tych zajęć oraz ich zgodności z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność w szkole ogólnodostępnej.
5. Prawidłowości wydawania przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno – pedagogicznych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.

3.1. Ogólne informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli planowych

W roku szkolnym 2014/2015 pracownicy Kuratorium Oświaty w Warszawie przeprowadzili 809 kontroli planowych.

Tabela 16. Kontrole planowe

Lp.	Zadanie z zakresu nadzoru pedagogicznego	Liczba kontroli	
		zaplanowanych	przeprowadzonych
1.	Zgodność realizacji wybranych zajęć edukacyjnych z ramowymi planami nauczania w publicznym gimnazjum.	5	5
2.	Realizacja przez szkołę obowiązku prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.	310	310
3.	Prawidłowość prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.	234	235
4.	Prawidłowości organizacji zajęć rewalidacyjnych, w tym liczby godzin i rodzaju tych zajęć oraz ich zgodności z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność w szkole ogólnodostępnej.	183	185
5.	Prawidłowość wydawania przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno – pedagogicznych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.	74	74
RAZEM		806	809

3.2. Wyniki i wnioski z poszczególnych kontroli planowych

3.2.1. Zgodność realizacji wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z ramowymi planami nauczania w publicznym gimnazjum (kontynuacja kontroli planowych z roku szkolnego 2013/2014)

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 10 % publicznych gimnazjów.

Kontrola została przeprowadzona w okresie od września 2014 r. do lutego 2015 r. w 5 publicznych gimnazjach (0,6 % publicznych gimnazjów).

Kontrolą objęto 20 oddziałów klasy I i 18 oddziałów klasy II.

1. Opis danych i ich analiza.

1. W kontrolowanych gimnazjach tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą był nie mniejszy od obowiązującego tygodniowego wymiaru tych godzin.
2. Dyrektor 1 gimnazjum występował z wnioskiem do organu prowadzącego o przyznanie dodatkowych godzin dla 2 oddziałów klasy I.
3. Dodatkowe godziny zostały przeznaczone na zajęcia edukacyjne z języka niemieckiego i wychowania fizycznego (piłka ręczna dziewcząt).
4. W kontrolowanych gimnazjach na obowiązkowych zajęciach informatyki liczba uczniów w grupie nie przekraczała liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej.
5. W 3 gimnazjach (60 % kontrolowanych szkół) na obowiązkowych zajęciach z języka obcego nowożytnego w oddziałach liczących ponad 24 uczniów dokonano podziału na grupy.

W 1 gimnazjum (20 % kontrolowanych szkół) na obowiązkowych zajęciach z języka obcego nowożytnego w oddziałach liczących ponad 24 uczniów nie został dokonany podział na grupy.

Na obowiązkowych zajęciach z języka obcego nowożytnego w oddziałach liczących ponad 24 uczniów nie został dokonany podział na grupy w:

3 oddziałach klasy I,
2 oddziałach klasy II.

Liczba uczniów w tych oddziałach wynosiła od 25 do 28 uczniów.

6. W oddziałach klas I i II przy podziale na grupy, na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z języków obcych kierowano się stopniem zaawansowania znajomości języka obcego.

7. W oddziałach liczących ponad 30 uczniów, na nie więcej niż połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych, nastąpił podział na grupy w 2 oddziałach klasy II.
8. W 4 gimnazjach (80 % kontrolowanych szkół), obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego odbywały się w grupach nieprzekraczających 26 uczniów.

W 1 gimnazjum (20 % kontrolowanych szkół) obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego odbywały się w grupach przekraczających 26 uczniów.

Obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego odbywały się w grupach liczących ponad 26 uczniów w 3 oddziałach klasy I i 2 oddziałach klasy II.

W 1 gimnazjum (20 % kontrolowanych szkół) w oddziałach integracyjnych liczących co najmniej 3 uczniów niepełnosprawnych dokonano podziału na grupy na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych informatyki, języków obcych nowożytnych oraz na nie więcej niż połowie obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń.

2. Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania 1 dyrektorowi 2 zaleceń.

Zalecenia dotyczyły zobowiązania do przestrzegania:

- a) podziału na grupy na obowiązkowych zajęciach z języków obcych - § 7 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204 oraz z 2014 r. poz. 251) – 1;
- b) podziału na grupy na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego - § 7 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204 oraz z 2014 r. poz. 251) – 1.

Nie sformułowano uwag, wniosków i spostrzeżeń.

3. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

- 1) w szkołach występują nieprawidłowości przy podziale na grupy na obowiązkowych zajęciach z języków obcych i na obowiązkowych zajęciach wychowania fizycznego
- 2) dyrektorzy nie występują z wnioskami do organów prowadzących o przyznanie dodatkowych godzin na realizację zajęć edukacyjnych.

3.2.2. Realizacja przez szkoły obowiązku prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w zakresie zgodności: zasad oceniania wychowania fizycznego w klasach IV-VI szkół podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych ze statutami szkół oraz warunkami i sposobem oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów; zwalniania z zajęć wychowania fizycznego w klasach IV-VI szkół podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych z warunkami i sposobem oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów; organizacji zajęć wychowania fizycznego w klasach I-III szkół podstawowych z ramowymi planami nauczania.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 10 % publicznych szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem szkół sportowych i szkół mistrzostwa sportowego.

Kontrola została przeprowadzona w okresie od lutego do marca 2015 r. w:

- 149 publicznych szkołach podstawowych,
- 85 publicznych gimnazjach,
- 76 publicznych szkołach ponadgimnazjalnych.

W szkołach podstawowych kontrolą objęto:

- 147 oddziałów klasy I;
- 147 oddziałów klasy II;
- 146 oddziałów klasy III;
- 240 oddziałów klasy IV;
- 240 oddziałów klasy V;
- 234 oddziałów klasy VI;

W gimnazjach kontrolą objęto:

- 151 oddziałów klasy I
- 150 oddziałów klasy II
- 152 oddziałów klasy III

W szkołach ponadgimnazjalnych kontrolą objęto:

- 139 oddziałów klasy I
- 145 oddziałów klasy II
- 130 oddziałów klasy III
- 50 oddziałów klasy IV

1. Opis danych i ich analiza.

1.1. W 145 szkołach podstawowych statut określa szczegółowo zasady wewnątrzszkolnego oceniania uczniów klas IV – VI (97,23 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 4 szkołach podstawowych statut nie określa szczegółowo zasad wewnątrzszkolnego oceniania uczniów klas IV – VI (2,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 84 gimnazjach statut określa szczegółowo zasady wewnątrzszkolnego oceniania uczniów (98,82 % kontrolowanych gimnazjów).

W 1 gimnazjum statut nie określa szczegółowo zasad wewnątrzszkolnego oceniania uczniów (1,18 % kontrolowanych gimnazjów).

W 76 szkołach ponadgimnazjalnych statut określa szczegółowo zasady wewnątrzszkolnego oceniania uczniów (100 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

1.2. W 138 szkołach podstawowych w klasach IV-VI *ocenianie wewnątrzszkolne* określa warunki i tryb uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązujących zajęć edukacyjnych (92,62 % kontrolowanych szkół).

W 11 szkołach podstawowych w klasach IV-VI *ocenianie wewnątrzszkolne* nie określa warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązujących zajęć edukacyjnych (7,38 % kontrolowanych szkół).

W 79 gimnazjach *ocenianie wewnątrzszkolne* określa warunki i tryb uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązujących zajęć edukacyjnych (92,94 % kontrolowanych gimnazjów).

W 6 gimnazjach *ocenianie wewnątrzszkolne* nie określa warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązujących zajęć edukacyjnych (7,06 % kontrolowanych gimnazjów).

W 61 szkołach ponadgimnazjalnych *ocenianie wewnątrzszkolne* określa warunki i tryb uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązujących zajęć edukacyjnych (80,26 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

W 15 szkołach ponadgimnazjalnych *ocenianie wewnątrzszkolne* nie określa warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązujących zajęć edukacyjnych (19,74 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

1.3. W 128 szkołach podstawowych w klasach IV-VI nauczyciele w *ocenianiu wewnątrzszkolnym* sformułowali wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (85,91 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 21 szkołach podstawowych w klasach IV-VI nauczyciele w *ocenianiu wewnątrzszkolnym* nie sformułowali wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (14,09 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 75 gimnazjach nauczyciele w ocenianiu wewnątrzszkolnym sformułowali wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (88,24 % kontrolowanych gimnazjów).

W 10 gimnazjach nauczyciele w *ocenianiu wewnątrzszkolnym* nie sformułowali wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (11,76 % kontrolowanych gimnazjów).

W 72 szkołach ponadgimnazjalnych nauczyciele w *ocenianiu wewnątrzszkolnym* sformułowali wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (94,74 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

W 4 szkołach ponadgimnazjalnych nauczyciele w *ocenianiu wewnątrzszkolnym* nie sformułowali wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (5,26 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

1.4. W 146 szkołach podstawowych w klasach IV-VI, nauczyciele na początku roku szkolnego poinformowali uczniów o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (97,99 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 3 szkołach podstawowych w klasach IV-VI, nauczyciele na początku roku szkolnego nie poinformowali uczniów o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (2,01 % kontrolowanych szkół podstawowych);

W 84 gimnazjach, nauczyciele na początku roku szkolnego poinformowali uczniów o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (98,82 % kontrolowanych gimnazjów).

W 1 gimnazjum, nauczyciele na początku roku szkolnego nie poinformowali uczniów o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (1,18 % kontrolowanych gimnazjów).

W 76 szkołach ponadgimnazjalnych, nauczyciele na początku roku szkolnego poinformowali uczniów o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (100 % kontrolowanych gimnazjów).

1.5. W 142 szkołach podstawowych w klasach IV-VI, nauczyciele na początku roku szkolnego poinformowali rodziców o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (95,30 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 7 szkołach podstawowych w klasach IV-VI, nauczyciele na początku roku szkolnego nie poinformowali rodziców o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (4,70 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 79 gimnazjach, nauczyciele na początku roku szkolnego poinformowali rodziców o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (92,94 % kontrolowanych gimnazjów).

W 6 gimnazjach, nauczyciele na początku roku szkolnego nie poinformowali rodziców o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (7,06 % kontrolowanych gimnazjów).

W 62 szkołach ponadgimnazjalnych, nauczyciele na początku roku szkolnego poinformowali rodziców o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (81,58 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

W 14 szkołach ponadgimnazjalnych, nauczyciele na początku roku szkolnego nie poinformowali rodziców o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego (18,42 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

1.6. W 145 szkołach podstawowych w klasach IV-VI wymagania edukacyjne przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego uwzględniają wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć (97,32 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 4 szkołach podstawowych w klasach IV-VI wymagania edukacyjne przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego nie uwzględniają wysiłku wkładanego przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć (2,68 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 82 gimnazjach wymagania edukacyjne przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego uwzględniają wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć (96,47 % kontrolowanych gimnazjów).

W 3 gimnazjach wymagania edukacyjne przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego nie uwzględniają wysiłku wkładanego przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć (3,53 % kontrolowanych gimnazjów).

W 70 szkołach ponadgimnazjalnych wymagania edukacyjne przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego uwzględniają wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć (92,11 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

W 6 szkołach ponadgimnazjalnych wymagania edukacyjne przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego nie uwzględniają wysiłku wkładanego przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć (7,89 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

1.7. W 148 szkołach podstawowych w klasach IV-VI zwalnianie uczniów z zajęć wychowania fizycznego dokonywane jest przez dyrektora szkoły na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach uczestniczenia ucznia w tych zajęciach, wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii (99,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).;

Liczba uczniów w kontrolowanych oddziałach: 15080.

316 uczniów zwolniono z zajęć wychowania fizycznego na podstawie § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, w tym 242 uczniów na okres dłuższy niż 3 miesiące.

1 ucznia zwolniono z zajęć wychowania fizycznego bez opinii lekarza.

W 84 gimnazjach zwalnianie uczniów z zajęć wychowania fizycznego dokonywane jest przez dyrektora szkoły na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach uczestniczenia ucznia w tych zajęciach, wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii (98,82 % kontrolowanych gimnazjów).

Liczba uczniów w kontrolowanych oddziałach: 1025.

581 uczniów zwolniono z zajęć wychowania fizycznego na podstawie § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, w tym 459 uczniów na okres dłuższy niż 3 miesiące.

4 uczniów zwolniono z zajęć wychowania fizycznego bez opinii, lekarza.

W 75 szkołach ponadgimnazjalnych zwalnianie uczniów z zajęć wychowania fizycznego dokonywane jest przez dyrektora szkoły na podstawie opinii o ograniczonych możliwościach uczestniczenia ucznia w tych zajęciach, wydanej przez lekarza, na czas określony w tej opinii (98,68 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

Liczba uczniów w kontrolowanych oddziałach: 10596.

974 uczniów zwolniono z zajęć wychowania fizycznego na podstawie § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia , w tym 850 uczniów na okres dłuższy niż 3 miesiące.

9 uczniów zwolniono z zajęć wychowania fizycznego bez opinii lekarza.

2. Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

2.1. Przeprowadzający kontrolę nie wydali zaleceń w:

- 113 szkołach podstawowych (75,83 % kontrolowanych szkół podstawowych);
- 65 gimnazjach (76,47 % kontrolowanych gimnazjów);
- 51 szkołach ponadgimnazjalnych (67,11 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych) .

2.2. Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom zaleceń w:

- 36 szkołach podstawowych (24,17 % kontrolowanych szkół podstawowych);
- 20 gimnazjach (23,53 % kontrolowanych gimnazjów);
- 25 szkołach ponadgimnazjalnych (32,89 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

2.3. Wnioski i uwagi w protokołach kontroli dotyczyły:

- 25 szkół podstawowych (16,78 % kontrolowanych szkół podstawowych);
- 11 gimnazjów (12,94 % kontrolowanych gimnazjów);
- 9 szkół ponadgimnazjalnych (11,84 % kontrolowanych szkół ponadgimnazjalnych).

2.4. Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do przestrzegania:

a) określania w ocenianiu wewnątrzszkolnym ustalonych warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych - § 3 ust. 3 pkt 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562 ze zm.) – 35;

b) zadań nauczycieli w zakresie formułowania w ocenianiu wewnątrzszkolnym wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego - § 3 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562 ze zm.) – 32;

c) zadań nauczycieli w zakresie informowania na początku roku szkolnego uczniów o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego - § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562 ze zm.) – 27;

2.5. Wizytatorzy w uwagach i wnioskach najczęściej zwracali uwagę na:

- nieinformowanie rodziców (opiekunów prawnych) przez nauczycieli o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego.

2.6. Najczęściej występujące w arkuszach kontroli spostrzeżenia:

- a) na podstawie przeprowadzonych ankiet - 95 % uczniów wskazuje, że na ich ocenę z zajęć wychowania fizycznego wpływa wkładany wysiłek, aktywność, zaangażowanie, możliwości i postawa na lekcji;
- b) w szkole nie określono procedur dotyczących zwalniania uczniów z zajęć wychowania fizycznego.

3. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

3.1. wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy:

- szkół podstawowych

w co 7 szkole podstawowej w klasach IV-VI nauczyciele w *ocenianiu wewnątrzszkolnym* nie sformułowali wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego.

- gimnazjów

w co 9 gimnazjum nauczyciele w *ocenianiu wewnątrzszkolnym* nie sformułowali wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć wychowania fizycznego.

- szkół ponadgimnazjalnych

1) w co 5 szkole ponadgimnazjalnej *ocenianie wewnątrzszkolne* nie określa warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązujących zajęć edukacyjnych.

2) 8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych (2 razy więcej niż w gimnazjum i 8 razy więcej niż w szkole podstawowej) jest zwalniana z zajęć wychowania fizycznego na okres dłuższy niż 3 miesiące.

3.2. wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

1) ze względu na dużą liczbę zaleceń wydawanych średnio w co 4 kontrolowanej szkole należy rozważyć powtórzenie kontroli w zakresie przestrzegania zasad oceniania, organizacji zajęć wychowania fizycznego i zgodności zwalniania z tych zajęć z obowiązującymi przepisami prawa,

2) ze względu na to, że 98% zaleceń dotyczyło wewnątrzszkolnego systemu oceniania należy zaplanować kontrolę zgodności zapisów w statutach szkół w zakresie wewnątrzszkolnego systemu oceniania z obowiązującymi przepisami prawa.

3.2.3. Prawidłowość prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem

Kontrola została przeprowadzona w okresie od lutego do maja 2015 r. w:

- 150 publicznych szkołach podstawowych (10 % publicznych szkół podstawowych).
- 85 publicznych gimnazjach (10% publicznych gimnazjów).

1. Opis danych i ich analiza

1.1. W 141 szkołach podstawowych program wychowawczy obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, realizowany przez nauczycieli zawiera dodatkowe treści dotyczące problematyki zagrożeń narkomanią (94 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 9 szkołach podstawowych program wychowawczy obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, realizowany przez nauczycieli nie zawiera dodatkowych treści dotyczących problematyki zagrożeń narkomanią (6 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 76 gimnazjach program wychowawczy obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, realizowany przez nauczycieli zawiera dodatkowe treści dotyczące problematyki zagrożeń narkomanią (89,41 % kontrolowanych gimnazjów).

W 9 gimnazjach program wychowawczy obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, realizowany przez nauczycieli nie zawiera dodatkowe treści dotyczące problematyki zagrożeń narkomanią (10,59 % kontrolowanych gimnazjów).

1.2. W 136 szkołach podstawowych program wychowawczy został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną (90,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 14 szkołach podstawowych program wychowawczy nie został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną (9,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 79 gimnazjach program wychowawczy został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną (92,94 % kontrolowanych gimnazjów).

W 6 gimnazjach program wychowawczy nie został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną (7,06 % kontrolowanych gimnazjów).

2.1. W 148 szkołach podstawowych program profilaktyki został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmuje treści i działania z zakresu profilaktyki narkomanii skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców (98,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 2 szkołach podstawowych program profilaktyki nie został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, nie obejmuje treści i działań z zakresu profilaktyki narkomanii skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców (1,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 79 gimnazjach program profilaktyki został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmuje treści i działania z zakresu profilaktyki narkomanii skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców (92,94 % kontrolowanych gimnazjów).

W 6 gimnazjach program profilaktyki nie został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, nie obejmuje treści i działań z zakresu profilaktyki narkomanii skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców (7,06 % kontrolowanych gimnazjów).

2.2. W 136 szkołach podstawowych program profilaktyki został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną (90,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 14 szkołach podstawowych program profilaktyki nie został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną (9,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 80 gimnazjach program profilaktyki został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną (94,12 % kontrolowanych gimnazjów).

W 5 gimnazjach program wychowawczy nie został uchwalony przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną (5,88 % kontrolowanych gimnazjów).

3.1. W 150 szkołach podstawowych działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole polega na systematycznym rozpoznawaniu i diagnozowaniu zagrożeń związanych z uzależnieniem (100 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 79 gimnazjach działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole polega na systematycznym rozpoznawaniu i diagnozowaniu zagrożeń związanych z uzależnieniem (92,94 % kontrolowanych gimnazjów).

W 6 gimnazjach działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole nie polega na systematycznym rozpoznawaniu i diagnozowaniu zagrożeń związanych z uzależnieniem (7,06 % kontrolowanych gimnazjów).

3.2. W 142 szkołach podstawowych działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole polega na przygotowaniu nauczycieli i osób zajmujących się wychowaniem dzieci i młodzieży do przeciwdziałania narkomanii (94,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 8 szkołach podstawowych działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole nie polega na przygotowaniu nauczycieli i osób zajmujących się wychowaniem dzieci i młodzieży do przeciwdziałania narkomanii (5,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 77 gimnazjach działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole polega na przygotowaniu nauczycieli i osób zajmujących się wychowaniem dzieci i młodzieży do przeciwdziałania narkomanii (90,59 % kontrolowanych gimnazjów).

W 8 gimnazjach działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole nie polega na przygotowaniu nauczycieli i osób zajmujących się wychowaniem dzieci i młodzieży do przeciwdziałania narkomanii (9,41 % kontrolowanych gimnazjów).

3.3. W 78 szkołach podstawowych działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole polega na współpracy z rodzicami dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (52% kontrolowanych szkół podstawowych).

W 1 szkole podstawowej działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole nie polega na współpracy z rodzicami dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (0,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 61 gimnazjach działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole polega na współpracy z rodzicami dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (71,76 % kontrolowanych gimnazjów).

W 1 gimnazjum działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole nie polega na współpracy z rodzicami dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (1,18 % kontrolowanych gimnazjów).

3.4. W 150 szkołach podstawowych działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole polega na informowaniu o narkomanii i jej skutkach (100 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 80 gimnazjach działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole polega na informowaniu o narkomanii i jej skutkach (94,12 % kontrolowanych gimnazjów).

W 5 gimnazjach działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole nie polega na informowaniu o narkomanii i jej skutkach (5,88 % kontrolowanych gimnazjów).

3.5. W 145 szkołach podstawowych działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole polega na poradnictwie w zakresie zapobiegania uzależnieniom od środków odurzających lub substancji psychotropowych lub substancji zastępczych (96,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 5 szkołach podstawowych działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole nie polega na poradnictwie w zakresie zapobiegania uzależnieniom od środków odurzających lub substancji psychotropowych lub substancji zastępczych (3,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 78 gimnazjach działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole polega na poradnictwie w zakresie zapobiegania uzależnieniom od środków odurzających lub substancji psychotropowych lub substancji zastępczych (91,76 % kontrolowanych gimnazjów).

W 7 gimnazjach działalność wychowawcza i zapobiegawcza w szkole nie polega na poradnictwie w zakresie zapobiegania uzależnieniom od środków odurzających lub substancji psychotropowych lub substancji zastępczych (8,24 % kontrolowanych gimnazjów).

4.1. W 150 szkołach podstawowych zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem są realizowane na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, których podstawy programowe uwzględniają zagadnienia dotyczące zapobieganiu uzależnieniom (100 % kontrolowanych szkół podstawowych).

Przykłady zajęć:

- godzina z wychowawcą
- przyroda
- wychowanie do życia w rodzinie

W 85 gimnazjach zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem są realizowane na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, których podstawy programowe uwzględniają zagadnienia dotyczące zapobieganiu uzależnieniom (100 % kontrolowanych gimnazjów).

Przykłady zajęć:

- godzina z wychowawcą
- biologia
- wychowanie do życia w rodzinie

4.2. W 118 szkołach podstawowych zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem są realizowane na zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia (78,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 32 szkołach podstawowych zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem nie są realizowane na zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia (21,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 72 gimnazjach zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem są realizowane na zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia (84,71 % kontrolowanych gimnazjów).

W 13 gimnazjach zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem nie są realizowane na zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia (15,29 % kontrolowanych gimnazjów).

4.3. W 93 szkołach podstawowych zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem są realizowane na zajęciach specjalistycznych organizowanych dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej (62 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 57 szkołach podstawowych zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem nie są realizowane na zajęciach specjalistycznych organizowanych dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej (38 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 62 gimnazjach zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem są realizowane na zajęciach specjalistycznych organizowanych dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej (72,94 % kontrolowanych gimnazjów).

W 23 gimnazjach zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem nie są realizowane na zajęciach specjalistycznych organizowanych dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej (27,06 % kontrolowanych gimnazjów).

4.4. W 119 szkołach podstawowych zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem są realizowane na innych zajęciach niż określonych w pkt. 4.1, 4.2 i 4.3 (79,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

Przykłady innych zajęć:

- zajęcia świetlicowe
- pikniki promujące zdrowie
- zajęcia sportowe SKS.

W 31 szkołach podstawowych zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem nie są realizowane na innych zajęciach niż określonych w pkt. 4.1, 4.2 i 4.3 (20,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 63 gimnazjach zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem są realizowane na innych zajęciach niż określonych w pkt. 4.1, 4.2 i 4.3 (74,12 % kontrolowanych gimnazjów).

Przykłady innych zajęć:

- zajęcia świetlicowe
- spotkania z pedagogiem z poradni psychologiczno-pedagogicznej
- spotkania z policją.

W 22 gimnazjach zadania z zakresu działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem nie są realizowane na innych zajęciach niż określonych w pkt. 4.1, 4.2 i 4.3 (25,88 % kontrolowanych gimnazjów).

5.1. W 54 szkołach podstawowych są realizowane programy profilaktyki uniwersalnej opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji (36% kontrolowanych szkół podstawowych).

W 96 szkołach podstawowych nie są realizowane programy profilaktyki uniwersalnej opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji (64% kontrolowanych szkół podstawowych).

W 40 gimnazjach są realizowane programy profilaktyki uniwersalnej opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji (47,06 % kontrolowanych gimnazjów).

W 45 gimnazjach nie są realizowane programy profilaktyki uniwersalnej opartych na naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji (52,94 % kontrolowanych gimnazjów).

5.2. W 34 szkołach podstawowych są realizowane rekomendowane programy profilaktyki selektywnej i wskazującej, w szczególności dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także ich rodziców (22,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 116 szkołach podstawowych nie są realizowane rekomendowane programy profilaktyki selektywnej i wskazującej, w szczególności dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także ich rodziców (77,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 23 gimnazjach są realizowane rekomendowane programy profilaktyki selektywnej i wskazującej, w szczególności dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także ich rodziców (27,06 % kontrolowanych gimnazjów).

W 62 gimnazjach nie są realizowane rekomendowane programy profilaktyki selektywnej i wskazującej, w szczególności dla dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym oraz dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także ich rodziców (72,94 % kontrolowanych gimnazjów).

5.3. W 20 szkołach podstawowych są realizowane programy wczesnej interwencji oparte na naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności, adresowane do okazjonalnych użytkowników narkotyków (13,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 130 szkołach podstawowych nie są realizowane programy wczesnej interwencji opartych na naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności, adresowanych do okazjonalnych użytkowników narkotyków (86,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 15 gimnazjach są realizowane programy wczesnej interwencji oparte na naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności, adresowane do okazjonalnych użytkowników narkotyków (17,65 % kontrolowanych gimnazjów).

W 70 gimnazjach nie są realizowane programy wczesnej interwencji oparte na naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności, adresowane do okazjonalnych użytkowników narkotyków (82,35 % kontrolowanych gimnazjów).

6.1. W 63 szkołach podstawowych pomoc psychologiczno–pedagogiczna udzielana uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanym społecznie z powodu zagrożenia uzależnieniem wynika z rozpoznania i zaspokajania ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych (42 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 39 gimnazjach pomoc psychologiczno–pedagogiczna udzielana uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanym społecznie z powodu zagrożenia uzależnieniem wynika z rozpoznania i zaspokajania ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych (45,88 % kontrolowanych gimnazjów).

6.2. W 66 szkołach podstawowych pomoc psychologiczno–pedagogiczna udzielana rodzicom uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanym społecznie z powodu zagrożenia uzależnieniem oraz nauczycielom polega na wspieraniu rodziców oraz nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych uczniów zagrożonych uzależnieniem (44 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 39 gimnazjach pomoc psychologiczno–pedagogiczna udzielana rodzicom uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanym społecznie z powodu zagrożenia uzależnieniem oraz nauczycielom polega na wspieraniu rodziców oraz nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych uczniów zagrożonych uzależnieniem (45,88 % kontrolowanych gimnazjów).

6.3. W 65 szkołach podstawowych pomoc psychologiczno–pedagogiczna udzielana rodzicom uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanym społecznie z powodu zagrożenia uzależnieniem oraz nauczycielom polega na rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów zagrożonych uzależnieniem (43,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 39 gimnazjach pomoc psychologiczno–pedagogiczna udzielana rodzicom uczniom zagrożonym niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanym społecznie z powodu zagrożenia uzależnieniem oraz nauczycielom polega na rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów zagrożonych uzależnieniem (45,88 % kontrolowanych gimnazjów).

7.1. W 150 szkołach podstawowych upowszechniane są informacje na temat szkodliwości środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych tzw. dopalaczy, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień (100 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 81 gimnazjach upowszechniane są informacje na temat szkodliwości środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych tzw. dopalaczy, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień (95,29 % kontrolowanych gimnazjów).

W 4 gimnazjach nie są upowszechniane informacje na temat szkodliwości środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych tzw. dopalaczy, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień (4,71 % kontrolowanych gimnazjów).

7.2. W 149 szkołach podstawowych upowszechniane są informacje na temat dostępnych form pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (99,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 1 szkole podstawowej nie są upowszechniane informacje na temat dostępnych form pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (0,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 78 gimnazjach upowszechniane są informacje na temat dostępnych form pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (91,76 % kontrolowanych gimnazjów).

W 7 gimnazjach nie są upowszechniane informacje na temat dostępnych form pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (8,24 % kontrolowanych gimnazjów).

7.3. W 150 szkołach podstawowych upowszechniane są informacje na temat możliwości rozwiązywania problemów powodujących powstawanie uzależnień (100 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 80 gimnazjach upowszechniane są informacje na temat możliwości rozwiązywania problemów powodujących powstawanie uzależnień (94,12 % kontrolowanych gimnazjów).

W 5 gimnazjach nie są upowszechniane informacje na temat możliwości rozwiązywania problemów powodujących powstawanie uzależnień (5,88 % kontrolowanych gimnazjów).

7.4. W 149 szkołach podstawowych upowszechniane są informacje na temat skutków prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (99,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 1 szkole podstawowej nie są upowszechniane informacje na temat skutków prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (0,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 79 gimnazjach upowszechniane są informacje na temat skutków prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (92,94 % kontrolowanych gimnazjów).

W 6 gimnazjach nie są upowszechniane informacje na temat skutków prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (7,06 % kontrolowanych gimnazjów).

8. W 148 szkołach podstawowych udostępniane są uczniom, rodzicom i nauczycielom informatory, poradniki oraz inne materiały edukacyjne dotyczące problematyki zapobiegania narkomanii (98,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 2 szkołach podstawowych nie są udostępniane uczniom, rodzicom i nauczycielom informatory, poradniki oraz inne materiały edukacyjne dotyczące problematyki zapobiegania narkomanii (1,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 85 gimnazjach udostępniane są uczniom, rodzicom i nauczycielom informatory, poradniki oraz inne materiały edukacyjne dotyczące problematyki zapobiegania narkomanii (100 % kontrolowanych gimnazjów).

9. W 66 szkołach podstawowych wdrożony jest system wsparcia psychologicznego dla nauczycieli - w formie, m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia (44,00 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 84 szkołach podstawowych nie jest wdrożony system wsparcia psychologicznego dla nauczycieli - w formie, m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia (56 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 50 gimnazjach wdrożony jest system wsparcia psychologicznego dla nauczycieli - w formie, m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia (58,82 % kontrolowanych gimnazjów).

W 35 gimnazjach nie jest wdrożony system wsparcia psychologicznego dla nauczycieli - w formie, m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia (41,18% kontrolowanych gimnazjów).

10.1. 143 szkoły podstawowe wspierane są przez organ prowadzący w realizacji działań wychowawczych i zapobiegawczych, w szczególności ukierunkowanych na informowaniu o narkomanii i jej skutkach (95,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

7 szkół podstawowych nie jest wspieranych przez organ prowadzący w realizacji działań wychowawczych i zapobiegawczych, w szczególności ukierunkowanych na informowaniu o narkomanii i jej skutkach (4,67 % kontrolowanych szkół podstawowych).

84 gimnazja wspierane są przez organ prowadzący w realizacji działań wychowawczych i zapobiegawczych, w szczególności ukierunkowanych na informowaniu o narkomanii i jej skutkach (98,82 % kontrolowanych gimnazjów).

1 gimnazjum nie jest wspierane przez organ prowadzący w realizacji działań wychowawczych i zapobiegawczych, w szczególności ukierunkowanych na informowaniu o narkomanii i jej skutkach (1,18 % kontrolowanych gimnazjów).

10.2. W 56 szkołach podstawowych podejmowane są działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i Policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności gdy dzieci lub młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki odurzające, substancje psychotropowe lub środki zastępcze tzw. dopalacze (37,33 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 50 gimnazjach podejmowane są działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i Policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności gdy dzieci lub młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki odurzające, substancje psychotropowe lub środki zastępcze tzw. dopalacze (58,82 % kontrolowanych gimnazjów).

10.3. W 150 szkołach podstawowych współdziałano z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi podmiotami działającymi na rzecz rozwijania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (100 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 84 gimnazjach współdziałano z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi podmiotami działającymi na rzecz rozwijania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (98,82 % kontrolowanych gimnazjów).

W 1 gimnazjum nie współdziałano z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi podmiotami działającymi na rzecz rozwijania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (1,18 % kontrolowanych gimnazjów).

11.1. W 138 szkołach podstawowych została określona strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowana do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (92 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 12 szkołach podstawowych nie została określona strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowana do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (8 % kontrolowanych szkół podstawowych).

W 82 gimnazjach została określona strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowana do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (96,47 % kontrolowanych gimnazjów).

W 3 gimnazjach nie została określona strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowana do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (3,53 % kontrolowanych gimnazjów).

11.2. W poniższej tabeli wskazano liczbę szkół podstawowych, w których strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowana do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, uwzględnia zakres określony w § 10 pkt 1-13 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).

Tabela 17.

§ 10 pkt 1-13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Liczba szkół	137	135	136	137	136	137	138	133	137	136	134	133	132
% szkół	91,3	90,0	90,7	91,3	90,7	91,3	91,3	88,7	91,3	90,7	89,3	88,7	88

W poniższej tabeli wskazano liczbę szkół podstawowych, w których strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowana do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, nie uwzględnia zakresu określonego w § 10 pkt 1-13 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).

Tabela 18.

§ 10 pkt 1-13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Liczba szkół	1	3	2	1	2	1	1	5	1	2	4	5	6
% szkół	0,7	2,0	1,3	0,7	1,3	0,7	0,7	3,3	0,7	1,3	2,7	3,3	4,0

W poniższej tabeli wskazano liczbę gimnazjów, w których strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowana do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, uwzględnia zakres określony w § 10 pkt 1-13 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).

Tabela 19.

§ 10 pkt 1-13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Liczba szkół	78	72	77	81	76	74	74	71	77	75	73	72	75
% szkół	91,8	84,7	90,6	95,3	89,4	87,1	87,1	83,5	90,6	88,2	85,9	84,7	88,2

W poniższej tabeli wskazano liczbę gimnazjów, w których strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowana do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, nie uwzględnia zakresu określonego w § 10 pkt 1-13 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).

Tabela 20.

§ 10 pkt 1-13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Liczba szkół	4	10	5	1	6	8	8	11	5	7	9	10	7
% szkół	4,7	11,8	5,9	1,2	7,1	9,4	9,4	12,9	5,9	8,2	10,6	11,8	8,2

2. Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania 47 dyrektorom (20,26 % kontrolowanych szkół) 176 zaleceń, sformułowania 34 wniosków i uwag.

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do przestrzegania:

a) zapisów w statucie dotyczących opracowania strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem - § 10 pkt 1-13 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226) – 27;

b) przepisów dotyczących uchwalania programu wychowawczego szkoły przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną - art. 54 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572, z późn.zm.) – 20;

c) przepisów dotyczących uchwalania programu profilaktyki przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną - art. 54 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572, z późn.zm.) – 19.

Uwagi i wnioski dotyczyły:

- a) programów wychowawczych i profilaktyki, które nie zawierają treści dotyczących problematyki zagrożenia narkomania;
- b) braku dokumentacji w szkołach potwierdzającej upowszechnianie informacji o szkodliwości środków, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień;
- c) niewykorzystywania przez około 2/3 kontrolowanych szkół rekomendowanych programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz programów wczesnej interwencji.

Spostrzeżenia kontrolujących dotyczyły:

- a) braku badań ankietowych rozpoznających zagrożenia związane z uzależnieniem, braku dokumentacji potwierdzającej udział nauczycieli i rodziców w zajęciach dotyczących przeciwdziałaniu narkomanii;
- b) tematyki wpisów w dziennikach zajęć pedagoga i psychologa szkolnego, która jest ogólnikowa, nie zawiera opisów działań realizowanych przez specjalistów;
- c) wyników przeprowadzonej ankiety wśród grupy rodziców, która stwierdza, że ponad 80% rodziców jest informowana przez szkoły o szkodliwości środków, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień, o dostępnych formach pomocy, możliwościach rozwiązywania problemów powodujących powstanie uzależnień i konsekwencjach związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii; ponad 60% z nich uważa, że szkoły rozpoznają i diagnozują zagrożenia związane z uzależnieniem, współpracują z rodzicami w tym zakresie, wspierają rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, udostępniają informatory, poradniki i inne materiały edukacyjne dotyczące problematyki zapobiegania narkomanii, podejmują działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych.

3. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

1. wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy szkół podstawowych i gimnazjów:

- 1) podejmowanie działań wychowawczych i profilaktycznych we wszystkich wymaganych w przepisach prawa zakresach, w szczególności poradnictwa zapobiegania uzależnieniom od środków odurzających, substancji psychotropowych lub substancji zastępczych,
- 2) doskonalenie w zakresie opracowania strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowanych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

2. wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

ze względu na dużą liczbę zaleceń wydawanych średnio w co 5 kontrolowanej szkole należy rozważyć powtórzenie kontroli w zakresie prawidłowości prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem ze szczególnym uwzględnieniem pracy pedagoga szkolnego.

3.2.4. Zgodność organizacji zajęć rewalidacyjnych, w tym liczby godzin i rodzaju tych zajęć oraz ich zgodności z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, w publicznych przedszkolach ogólnodostępnych, z oddziałami ogólnodostępnymi lub/i integracyjnymi

Celem kontroli była ocena przestrzegania przepisów prawa w zakresie organizowania i realizowania zajęć rewalidacyjnych w publicznych przedszkolach ogólnodostępnych: z oddziałami ogólnodostępnymi lub/i integracyjnymi, do których uczęszczają dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na niepełnosprawność.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 10 % nadzorowanych publicznych przedszkoli ogólnodostępnych w okresie luty – maj 2015 r.

Kontrolą objęto dokumentację 66 losowo wybranych dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na niepełnosprawność.

CZĘŚĆ I – PRZEDSZKOLA

1. Opis danych i ich analiza.

Liczba publicznych przedszkoli objętych kontrolą, w tym:

z oddziałami ogólnodostępnymi: 16

z oddziałami integracyjnymi: 9

Liczba dzieci łącznie: 3477

w tym z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym ze względu na niepełnosprawność: 162

w tym:

liczba dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

niesłyszących - 3

słabosłyszących - 11

słabowidzących - 3

z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją - 46

z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim - 23

z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - 4

z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera - 61

z niepełnosprawnościami sprzężonymi - 11

- Liczba dzieci posiadających w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego zalecenie o potrzebie zajęć rewalidacyjnych - 154
- Liczba dzieci, dla których zorganizowano w przedszkolu zajęcia rewalidacyjne - 154
- Liczba dzieci, którym zapewniono zajęcia rewalidacyjne (liczba godzin w tygodniu):
 - a) 1 godz. - 23
 - b) 2 godz. - 28
 - c) 3 godz. i więcej – 15

- 1) Kształcenie specjalne dzieci niepełnosprawnych zorganizowano w oparciu o orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na rodzaj niepełnosprawności określonej w przepisach prawa, wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym w poradni specjalistycznej:

Liczba odpowiedzi TAK: 66

Liczba odpowiedzi NIE: 0

- 2) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny opracowany dla dziecka niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uwzględnia zalecenia zawarte w orzeczeniu oraz jest dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka:

Liczba odpowiedzi TAK: 66

Liczba odpowiedzi NIE: 0

- 3) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny dla dziecka niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego został opracowany przez zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z dzieckiem:

Liczba odpowiedzi TAK: 66

Liczba odpowiedzi NIE: 0

- 4) Zespół nauczycieli i specjalistów skorzystał z informacji zgromadzonych podczas analizy gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna), przy opracowywaniu lub modyfikowaniu indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego:

Liczba odpowiedzi TAK: 53

Liczba odpowiedzi NIE: 13

Przyczyny: ze względu na wiek dzieci nie były diagnozowane w zakresie gotowości szkolnej (3 i 4 latki).

- 5) Zespół dokonał wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka, we współpracy, w zależności od potrzeb, z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną:

Liczba odpowiedzi TAK: 62

Liczba odpowiedzi NIE: 4

Przyczyny:

- nie stwierdzono potrzeby współpracy,
- występują trudności w komunikacji i współpracą między przedszkolem a poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- brak podpisu psychologa na dokumencie oceniającym poziom funkcjonowania dziecka nie potwierdza współpracy.

6) W indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym określono zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami dziecka w realizacji zadań związanych z:

- a) realizacją zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego,
- b) zapewnieniem dziecku odpowiednich warunków do nauki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych,
- c) organizacją zajęć specjalistycznych, o których mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- d) organizacją innych zajęć, np. rewalidacyjnych

Liczba odpowiedzi TAK: 62

Dokumentacja potwierdzająca współpracę z rodzicami w ww. zakresach:

- dzienniki zajęć,
- dzienniki pracy indywidualnej z dzieckiem,
- dzienniki zajęć specjalistycznych (np.: z logopedą),
- zapisy w dzienniku psychologa,
- poświadczenie zapoznania rodziców z IPET,
- arkusze wywiadu z rodzicami,
- grafik i zeszyt konsultacji z rodzicami,
- korespondencja z rodzicami,
- podpisy rodziców pod programem, opisem po obserwacji dziecka na zajęciach,
- protokoły zebrań zespołów do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- pisemne informacje ze spotkań z rodzicami.

Liczba odpowiedzi NIE: 4

Przyczyny:

- nie udokumentowano współpracy z rodzicami,
- porzeczono na poinformowaniu rodziców o zakresie działań podjętych przez przedszkole w związku z orzeczeniem.

7) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny określa zajęcia rewalidacyjne dla dziecka niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:

Liczba odpowiedzi TAK: 66

Rodzaje zajęć rewalidacyjnych określone w indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych:

- stymulacje funkcji poznawczych i sprawności ruchowej,
- integracja sensoryczna,
- metoda ruchu rozwijającego według Weroniki Sherborne,
- metoda Dobrego Startu Marty Bogdanowicz,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
- kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, społecznych i samoobsługi,
- koordynacja wzrokowo-słuchowa.

8) Przedszkole zapewnia dziecku niepełnosprawnemu realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz zapewnia zajęcia rewalidacyjne, określone w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym:

Zapewniona jest realizacja zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

Liczba odpowiedzi TAK: 62

Liczba odpowiedzi NIE: 4

Przyczyny:

- zapewniono realizację tylko części zaleceń zawartych w orzeczeniu,
- warunki lokalowe uniemożliwiają prowadzenie zaleconych zajęć.

Zapewnione są zajęcia rewalidacyjne.

Liczba odpowiedzi TAK: 64

Liczba odpowiedzi NIE: 2

Przyczyny:

- brak zajęć integracji sensorycznej.

9) Zajęcia rewalidacyjne dla dzieci niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego są prowadzone przez nauczycieli lub specjalistów posiadających kwalifikacje odpowiednie do zajmowanego stanowiska w przedszkolu oraz rodzaju prowadzonych zajęć:

Liczba odpowiedzi TAK: 64

Liczba odpowiedzi NIE: 2

Przyczyny:

- brak odpowiednich specjalistów (np.: surdopedagoga)

10) Dziecku niepełnosprawnemu posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego udzielana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna w trakcie bieżącej pracy z nim oraz w formach określonych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, ustalonym przez zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z dzieckiem:

Liczba odpowiedzi TAK: 66

Liczba odpowiedzi NIE: 0

11) W przedszkolu ogólnodostępnym z oddziałami integracyjnymi zatrudniono dodatkowo nauczyciela/-li posiadającego/-ych kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego:

Liczba odpowiedzi TAK: 44

Liczba odpowiedzi NIE: 0

12) W przedszkolu ogólnodostępnym z oddziałami integracyjnymi zatrudniono dodatkowo specjalistów prowadzących zajęcia rewalidacyjne:

Liczba odpowiedzi TAK: 5

Liczba odpowiedzi w kategorii nie było takiej potrzeby - w przedszkolu są już zatrudnieni specjaliści prowadzący zajęcia rewalidacyjne: 4

- 13) W przedszkolu ogólnodostępnym bez oddziałów integracyjnych zatrudniono, za zgodą organu prowadzącego, dodatkowo nauczyciela posiadającego kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia dzieci niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:
Liczba odpowiedzi TAK: 7
Liczba odpowiedzi NIE: 9
Przyczyny:
- nie było takiej potrzeby,
- organ prowadzący nie wyraził zgody.
- 14) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny określa działania wspierające rodziców dziecka oraz, w zależności od potrzeb, zakres współdziałania z innymi jednostkami (podmiotami) oświatowymi:

Tabela 21.

	Odpowiedź	Liczba
poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną	tak	58
	nie	8
specjalnym ośrodkiem szkolno-wychowawczym	tak	0
	nie	66
placówką doskonalenia nauczycieli	tak	27
	nie	39
organizacjami pozarządowymi	tak	18
	nie	48
instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, w tym z innym przedszkolem, w tym specjalnym, szkołą podstawową, w tym specjalną, biblioteką pedagogiczną	tak	27
	nie	39

2. Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom przedszkoli 11 zaleceń, sformułowania 25 wniosków i uwag. Zalecenia wydano 7 dyrektorom (28% kontrolowanych przedszkoli).

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do przestrzegania:

- a) przepisów w zakresie dokonywania wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka przez zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z dzieckiem we współpracy, w zależności od potrzeb, z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną - § 5 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz.414) – 3;

- b) określania w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym zakresu współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami dziecka - § 5 ust. 2 pkt 6 w związku z § 4 ust. 1 pkt 1-4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 414). – 3;
- c) zapewnienia dziecku niepełnosprawnemu posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz zapewnienie zajęć rewalidacyjnych - § 4 ust. 1 pkt 1 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 414) – 3.

Uwagi i wnioski najczęściej dotyczyły:

- a) nieprzestrzegania przez dyrektorów przedszkoli obowiązku informowania rodziców o organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zakresie udzielanej pomocy;
- b) niewystępowania dyrektorów przedszkoli do organów prowadzących z prośbą o zgodę na zatrudnienie dodatkowego nauczyciela posiadającego kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej mogącego prowadzić zajęcia z dziećmi posiadającymi orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Spostrzeżenia kontrolujących dotyczyły:

- a) większej niż 25 liczby dzieci w oddziałach;
- b) braku aktualizacji nazwy przedszkola, które prowadzi oddziały integracyjne;
- c) braku kwalifikacji nauczycieli do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych.

3. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

3.1.wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy przedszkoli:

- 1) wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania dziecka,
- 2) współpraca z rodzicami dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

CZĘŚĆ II – SZKOŁY PODSTAWOWE

1. Opis danych i ich analiza.

Kontrole przeprowadzono w publicznych szkołach podstawowych ogólnodostępnych w okresie od listopada 2014 r. do marca 2015 roku.

Kontrolą objęto dokumentację 360 losowo wybranych uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na niepełnosprawność.

Kontrolą objęto 104 publiczne szkoły podstawowe, w tym:

- z oddziałami ogólnodostępnymi: 83 (8,12% nadzorowanych szkół podstawowych),
- z oddziałami integracyjnymi: 21 (2,05% nadzorowanych szkół podstawowych).

Liczba uczniów: 31203,

w tym z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym ze względu na niepełnosprawność: 626

w tym:

liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:

- niesłyszących - 4
- słabosłyszących - 56
- niewidomych - 1
- słabowidzących - 33
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją - 87
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim - 154
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - 50
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera - 174
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi - 67

Liczba uczniów posiadających w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego zalecenie o potrzebie zajęć rewalidacyjnych - 602

Liczba uczniów, dla których zorganizowano w szkole zajęcia rewalidacyjne – 596

Liczba uczniów, którym zapewniono zajęcia rewalidacyjne (liczba godzin w tygodniu):

- 1 godz. - 3
- 2 godz. - 327
- 3 godz. i więcej - 30

6 uczniom nie zapewniono zajęć rewalidacyjnych.

1) Kształcenie specjalne uczniów niepełnosprawnych zorganizowano w oparciu o orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na rodzaj niepełnosprawności określonej w przepisach prawa, wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym w poradni specjalistycznej:

Liczba odpowiedzi TAK: 360

Liczba odpowiedzi NIE: 0

2) Kształcenie specjalne uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego prowadzone jest odpowiednio - w przypadku szkoły podstawowej nie dłużej niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 18 rok życia:

Liczba uczniów, którzy przekroczyli 18 rok życia w trakcie trwania roku szkolnego 2014/2015: 0

3) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny opracowany dla ucznia niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uwzględnia zalecenia zawarte w orzeczeniu oraz jest dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia :

Liczba odpowiedzi TAK: 349

Liczba odpowiedzi NIE: 11

Przyczyny:

- brak zgody rodziców na realizowanie innych zaleceń poza zajęciami wyrównawczymi,
- nie opracowano indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

4) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny dla ucznia niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego został opracowany przez zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem:

Liczba odpowiedzi TAK: 346

Liczba odpowiedzi NIE: 14

Przyczyny:

- brak potwierdzenia w dokumentach, że IPET opracowany był przez zespół,
- indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny opracował wychowawca lub nauczyciel prowadzący zajęcia rewalidacyjne.

5) Zespół dokonał wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, we współpracy, w zależności od potrzeb, z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną :

Liczba odpowiedzi TAK: 347

Liczba odpowiedzi NIE: 13

Przyczyny:

- nie konsultowano z poradnią uznając, że nie ma takiej potrzeby,
- nie dokonano wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia.

6) W indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym określono zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

Liczba odpowiedzi TAK: 355

Liczba odpowiedzi NIE: 5

Przyczyny:

- nie opracowano indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

7) W indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym określono zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia w realizacji zadań związanych z:

- a) realizacją zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego,
- b) zapewnieniem uczniowi odpowiednich warunków do nauki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych,

- c) organizacją zajęć specjalistycznych, o których mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- d) organizacją innych zajęć, np. rewalidacyjnych,
- e) przygotowaniem uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

Liczba odpowiedzi TAK: 341

Dokumentacja potwierdzająca współpracę z rodzicami:

- dzienniki lekcyjne,
- dzienniki zajęć rewalidacyjnych,
- dzienniki zajęć specjalistycznych (np.: z logopedą),
- zapisy w dzienniku psychologa,
- poświadczenie zapoznania rodziców z IPET,
- rejestr kontaktów z rodzicami zawierający tematykę porad i konsultacji,
- karta potwierdzająca ustalenie przez dyrektora szkoły form pomocy psychologiczno-pedagogicznej podpisana przez rodziców ucznia,
- podpisy rodziców pod programem,
- protokoły zebrań zespołów do spraw pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- pisemne informacje ze spotkań z rodzicami,
- zeszyt kontaktów z rodzicami.

Liczba odpowiedzi NIE: 19

Przyczyny:

- brak dokumentacji potwierdzającej współpracę z rodzicami,
- utrudniony kontakt z rodzicami.

8) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny określa zajęcia rewalidacyjne dla ucznia niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego :

Liczba odpowiedzi TAK: 337

Rodzaje zajęć rewalidacyjnych:

- usprawnianie motoryki rąk,
- usprawnianie percepcji wzrokowo- ruchowej, kompensowanie dysharmonii rozwojowych
- zajęcia rozwijające emocje,
- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne,
- usprawnianie orientacji przestrzennej, percepcji słuchowej,
- integracja sensoryczna.

Liczba odpowiedzi NIE: 23

Przyczyny:

- w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego brak zalecenia wskazującego konieczność organizacji zajęć rewalidacyjnych dla ucznia,
- nauczyciele prowadzą zajęcia rewalidacyjne, o czym świadczą dzienniki zajęć, ale nie u wszystkich były one określone w IPET-ach.

9) Szkoła zapewnia uczniowi niepełnosprawnemu realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz zapewnia zajęcia rewalidacyjne, określone w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym:

- Zapewniona jest realizacja zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

Liczba odpowiedzi TAK: 341

Liczba odpowiedzi NIE: 19

Przyczyny:

- uczniowi, który ma nauczanie indywidualne nie zorganizowano zajęć rewalidacyjnych,
- zajęcia integracji sensorycznej są prowadzone poza szkołą.

- Zapewnione są zajęcia rewalidacyjne.

Liczba odpowiedzi TAK: 341

Liczba odpowiedzi NIE: 19

Przyczyny:

- potraktowano zajęcia terapii pedagogicznej jako rewalidacyjne mimo wskazań w orzeczeniu do obydwu form (terapia pedagogiczna i zajęcia rewalidacyjne),
- szkoła nie posiada specjalistycznego wyposażenia do zajęć typu EEG Biofeedback,
- zorganizowano nauczanie indywidualne a dyrektor nie wystąpił o dodatkowe godziny na rewalidację.

10) Uczeń niepełnosprawny posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczestniczy w co najmniej 2 godzinach zajęć rewalidacyjnych tygodniowo:

Liczba odpowiedzi TAK: 345

Liczba odpowiedzi NIE: 15

Przyczyny:

- organ prowadzący nie przyznał godzin na zajęcia rewalidacyjne.

11) Zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego są prowadzone przez nauczycieli lub specjalistów posiadających kwalifikacje odpowiednie do zajmowanego stanowiska w szkole oraz rodzaju prowadzonych zajęć:

Liczba odpowiedzi TAK: 352

Liczba odpowiedzi NIE: 8

Przyczyny:

- brak nauczycieli do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych,
- nauczyciele prowadzą zajęcia bez odpowiednich kwalifikacji.

12) Uczniowi niepełnosprawnemu posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego udzielana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna w trakcie bieżącej z nim pracy oraz w formach określonych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, ustalonym przez zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem :

Liczba odpowiedzi TAK: 354

Liczba odpowiedzi NIE: 6

Przyczyny:

- w szkole nie ma zatrudnionego pedagoga, psychologa,
- zajęcia z terapii pedagogicznej prowadzi nauczyciel reedukator.

13) W szkole ogólnodostępnej z oddziałami integracyjnymi zatrudniono dodatkowo nauczyciela/-li posiadającego/-ych kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego:

Liczba odpowiedzi TAK: 99

Liczba odpowiedzi NIE: 0

14) W szkole ogólnodostępnej z oddziałami integracyjnymi zatrudniono dodatkowo specjalistów prowadzących zajęcia rewalidacyjne:

Liczba odpowiedzi TAK: 4

Liczba odpowiedzi NIE: 0

W 17szkołach są już zatrudnieni specjaliści prowadzący zajęcia rewalidacyjne.

15) W szkole ogólnodostępnej bez oddziałów integracyjnych zatrudniono, za zgodą organu prowadzącego, dodatkowo nauczyciela posiadającego kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego :

Liczba odpowiedzi TAK: 56

Liczba odpowiedzi NIE: 185

Przyczyny: nie było takiej potrzeby

16) Rada pedagogiczna skorzystała z możliwości przedłużenia uczniowi niepełnosprawnemu posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego okresu nauki na danym etapie edukacyjnym o jeden rok, zwiększając proporcjonalnie wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych:

Liczba odpowiedzi TAK: 10

Liczba odpowiedzi NIE: 350

17) Decyzja rady pedagogicznej dotycząca przedłużenia okresu nauki uczniowi niepełnosprawnemu posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, została podjęta po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu, którego zadaniem jest planowanie i koordynowanie udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, tworzonego przez nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem oraz po uzyskaniu zgody rodziców ucznia:

Liczba odpowiedzi TAK: 9

Liczba odpowiedzi NIE: 1

Przyczyny: - nie uznano za konieczne.

18) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny określa działania wspierające rodziców ucznia oraz, w zależności od potrzeb, zakres współdziałania z innymi jednostkami (podmiotami) oświatowymi:

Tabela 22.

	Odpowiedź	Liczba
poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną	tak	295
	nie	65
specjalnym ośrodkiem szkolno-wychowawczym	tak	2
	nie	358
placówką doskonalenia nauczycieli	tak	92
	nie	268
organizacjami pozarządowymi	tak	54
	nie	306
instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, w tym z innym przedszkolem, w tym specjalnym, szkołą podstawową, w tym specjalną, biblioteką pedagogiczną	tak	128
	nie	232

2. Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania 26 dyrektorom (25,24 % kontrolowanych szkół) 73 zaleceń, sformułowania 11 wniosków i uwag.

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły:

- a) realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, oraz zapewnienia zajęć rewalidacyjnych uczniowi niepełnosprawnemu posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego - § 4 ust. 1 pkt 1 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 414) – 14;
- b) określania w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym zajęć rewalidacyjnych - § 5 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 414) – 11;
- c) realizacji przez ucznia niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego co najmniej 2 godzin zajęć rewalidacyjnych w tygodniu - § 4 ust. 1 pkt 3 wraz z załącznikami do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204, ze zm.) odpowiednio nr 1 w przypadku szkoły podstawowej lub nr 3 w przypadku gimnazjum) – 10;

Uwagi i wnioski dotyczyły:

- a) braku w szkołach nauczycieli posiadających odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych;
- b) niewystępowania dyrektorów szkół do organów prowadzących z wnioskami o wyrażenie zgody na zatrudnienie dodatkowych nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej;
- c) indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.

Spostrzeżenia kontrolujących dotyczyły:

- konieczności angażowania specjalistów zewnętrznych do prowadzenia zajęć z uczniami i warsztatów dla rodziców.

3. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

3.1. wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy szkół podstawowych:

- 1) opracowywanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego uwzględniających zalecenia,
- 2) realizacja zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

3.2. wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

kontrole w szkołach podstawowych ogólnodostępnych bez oddziałów integracyjnych w zakresie zgodności organizacji zajęć rewalidacyjnych z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego z uwagi na niepełnosprawność.

CZĘŚĆ III – GIMNAZJA

1. Opis danych i ich analiza.

Kontrole przeprowadzono w publicznych gimnazjach ogólnodostępnych w okresie od listopada do marca 2015 roku.

Kontrolą objęto dokumentację 192 losowo wybranych uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na niepełnosprawność.

56 publicznych gimnazjów objęto kontrolą, w tym:

- z oddziałami ogólnodostępnymi: 46 (8,21 % nadzorowanych gimnazjów)
- z oddziałami integracyjnymi: 8 (1,79 % nadzorowanych gimnazjów).

Liczba uczniów: 11999, w tym:

- z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym ze względu na niepełnosprawność: 266

- posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:

- słabosłyszących - 20
- słabowidzących - 11
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją - 18
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim - 111

- z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - 24
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera - 56
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi - 26

Liczba uczniów posiadających w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego zalecenie o potrzebie zajęć rewalidacyjnych - 264

Liczba uczniów, dla których zorganizowano w szkole zajęcia rewalidacyjne - 247

Liczba uczniów, którym zapewniono zajęcia rewalidacyjne (liczba godzin w tygodniu):

- 1 godz. - 13
- 2 godz. - 148
- 3 godz. i więcej - 31

Liczba uczniów, którym nie zapewniono zajęć rewalidacyjnych - 17

1) Kształcenie specjalne uczniów niepełnosprawnych zorganizowano w oparciu o orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na rodzaj niepełnosprawności określonej w przepisach prawa, wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym w poradni specjalistycznej:

Liczba odpowiedzi TAK: 189

Liczba odpowiedzi NIE: 3

Przyczyny:

- organ prowadzący nie przydzielił godzin na organizację kształcenia specjalnego.

Liczba odpowiedzi w kategorii wydano ze względu na inne dysfunkcje: 2

Rodzaje dysfunkcji: zagrożenie niedostosowaniem społecznym.

Liczba szkół, w których wystąpiły orzeczenia wydane ze względu na dysfunkcje, a nie niepełnosprawność uczniów: 2

2) Kształcenie specjalne uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego prowadzone w gimnazjum nie dłużej niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21 rok życia:

Liczba uczniów, którzy przekroczyli 21 rok życia w trakcie trwania roku szkolnego 2014/2015: 0

3) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny opracowany dla ucznia niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uwzględnia zalecenia zawarte w orzeczeniu oraz jest dostosowany do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia :

Liczba odpowiedzi TAK: 179

Liczba odpowiedzi NIE: 13

Przyczyny:

- rodzice nie wyrazili zgody na udział dziecka w zajęciach rewalidacyjnych,

- nie uwzględniono zajęć rewalidacyjnych z powodu objęcia uczniów nauczaniem indywidualnym poza szkołą,

- nie uwzględniono zajęć logopedycznych z powodu braku specjalisty.

4) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny dla ucznia niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego został opracowany przez zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem:

Liczba odpowiedzi TAK: 183

Liczba odpowiedzi NIE: 9

Przyczyny:

- w zespole nie uwzględniono specjalistów prowadzących zajęcia rewalidacyjne,
- zespół liczył tylko 3 osoby: pedagog, wychowawca, nauczyciel zajęć rewalidacyjnych.

5) Zespół dokonał wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, we współpracy, w zależności od potrzeb, z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną :

Liczba odpowiedzi TAK: 184

Liczba odpowiedzi NIE: 8

6) W indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym określono zakres i sposób dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

Liczba odpowiedzi TAK: 183

Liczba odpowiedzi NIE: 9

7) W indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym określono zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia w realizacji zadań związanych z:

- a) realizacją zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego,
- b) zapewnieniem uczniowi odpowiednich warunków do nauki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych,
- c) organizacją zajęć specjalistycznych, o których mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- d) organizacją innych zajęć, np. rewalidacyjnych,
- e) przygotowaniem uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

Liczba odpowiedzi TAK: 177

Dokumentacja potwierdzająca współpracę z rodzicami w ww. zakresach:

- zapisy w dzienniku pedagoga świadczące o konsultacjach z rodzicami,
- zapisy w dzienniku "doradztwa zawodowego",
- poświadczenia w dzienniku psychologa szkolnego potwierdzające cykliczne konsultacje,
- pisemna informacja dla rodziców o zaproponowanych formach pomocy dla ucznia,
- dzienniki lekcyjne,
- dzienniki zajęć rewalidacyjnych,
- dziennik posiedzeń zespołu ds. pomocy psychologiczno - pedagogicznej,

- zeszyt wychowawcy klasowego,
- dzienniki zajęć specjalistycznych.

Liczba odpowiedzi NIE: 15

8) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny określa zajęcia rewalidacyjne dla ucznia niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego :

Liczba odpowiedzi TAK: 173

Rodzaje zajęć rewalidacyjnych:

- usprawnianie motoryki rąk,
- kompensowanie dysharmonii rozwojowych,
- usprawnianie orientacji przestrzennej,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
- zajęcia logopedyczne.

Liczba odpowiedzi NIE: 19

9) Szkoła zapewnia uczniowi niepełnosprawnemu realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego oraz zapewnia zajęcia rewalidacyjne, określone w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym:

- Zapewniona jest realizacja zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

Liczba odpowiedzi TAK: 173

Liczba odpowiedzi NIE: 19

Przyczyny:

- organ prowadzący nie przyznał godzin na zajęcia rewalidacyjne,
- rodzice ucznia, 1 września 2014r. przedłożyli pisemne oświadczenie dyrektorowi, że rezygnują z udziału dziecka w zajęciach rewalidacyjnych – jako powód podali zbyt duże obciążenie dodatkowymi zajęciami pozalekcyjnymi co wiąże się z bardzo późnym powrotem dziecka do domu i koniecznością odbioru go ze szkoły,
- brak specjalistów i środków finansowych.

- Zapewnione są zajęcia rewalidacyjne.

Liczba odpowiedzi TAK: 166

Liczba odpowiedzi NIE: 26

Przyczyny:

- organ prowadzący nie przyznał godzin na zajęcia rewalidacyjne,
- rodzice ucznia, 1 września 2014r. przedłożyli pisemne oświadczenie dyrektorowi, że rezygnują z udziału dziecka w zajęciach rewalidacyjnych. Jako powód podali zbyt duże obciążenie dodatkowymi zajęciami pozalekcyjnymi. Wiąże się to z bardzo późnym powrotem dziecka do domu i koniecznością odbioru go ze szkoły,
- brak specjalistów i środków finansowych.

10) Uczeń niepełnosprawny posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego uczestniczy w co najmniej 2 godzinach zajęć rewalidacyjnych tygodniowo:

Liczba odpowiedzi TAK: 160

Liczba odpowiedzi NIE: 32

Przyczyny:

- przyznano tylko jedną godzinę na zajęcia rewalidacyjne,
- organ prowadzący nie przyznał godzin na zajęcia rewalidacyjne,
- rodzice nie wyrazili zgody na udział ucznia w zajęciach rewalidacyjnych.

11) Zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego są prowadzone przez nauczycieli lub specjalistów posiadających kwalifikacje odpowiednie do zajmowanego stanowiska w szkole oraz rodzaju prowadzonych zajęć:

Liczba odpowiedzi TAK: 164

Liczba odpowiedzi NIE: 28

12) Uczniowi niepełnosprawnemu posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego udzielana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna w trakcie bieżącej z nim pracy oraz w formach określonych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, ustalonym przez zespół, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem :

Liczba odpowiedzi TAK: 191

Liczba odpowiedzi NIE: 1

Przyczyny:

- utrudniony dojazd ucznia do szkoły uniemożliwia bieżącą pomoc po zaplanowanych zajęciach.

13) W szkole ogólnodostępnej z oddziałami integracyjnymi zatrudniono dodatkowo nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego:

Liczba odpowiedzi TAK: 35

Liczba odpowiedzi NIE: 5

Przyczyny: nie było takiej potrzeby.

14) W szkole ogólnodostępnej z oddziałami integracyjnymi zatrudniono dodatkowo specjalistów prowadzących zajęcia rewalidacyjne:

Liczba odpowiedzi TAK: 2

W szkole są już zatrudnieni specjaliści prowadzący zajęcia rewalidacyjne: 6

15) W szkole ogólnodostępnej bez oddziałów integracyjnych zatrudniono, za zgodą organu prowadzącego, dodatkowo nauczyciela posiadającego kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:

Liczba odpowiedzi TAK: 27

Liczba odpowiedzi NIE: 125

Przyczyny:

- nie było takiej potrzeby.

16) Rada pedagogiczna skorzystała z możliwości przedłużenia uczniowi niepełnosprawnemu posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego okresu nauki na danym etapie edukacyjnym o jeden rok, zwiększając proporcjonalnie wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych:

Liczba odpowiedzi TAK: 5

Liczba odpowiedzi NIE: 187

17) Decyzja rady pedagogicznej dotycząca przedłużenia okresu nauki uczniowi niepełnosprawnemu posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, została podjęta po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu, którego zadaniem jest planowanie i koordynowanie udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, tworzonego przez nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem oraz po uzyskaniu zgody rodziców ucznia:

Liczba odpowiedzi TAK: 5

18) Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny określa działania wspierające rodziców ucznia oraz, w zależności od potrzeb, zakres współdziałania z innymi jednostkami (podmiotami) oświatowymi:

Tabela 23.

	Odpowiedź	Liczba
poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną	tak	162
	nie	27
specjalnym ośrodkiem szkolno-wychowawczym	tak	50
	nie	139
placówką doskonalenia nauczycieli	tak	79
	nie	110
organizacjami pozarządowymi	tak	67
	nie	115
instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży, w tym z innym przedszkolem, w tym specjalnym, szkołą podstawową, w tym specjalną, biblioteką pedagogiczną	tak	100
	nie	89

2. Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania 27 dyrektorom (48,21% kontrolowanych gimnazjów) 73 zaleceń, sformułowania 11 wniosków i uwag.

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły:

a) realizacji przez ucznia niepełnosprawnego posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego co najmniej 2 godzin zajęć rewalidacyjnych w tygodniu - § 4 ust. 1 pkt 3 wraz z załącznikami do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych

(Dz. U. z 2012 r. poz. 204 ze zm.) odpowiednio nr 1 w przypadku szkoły podstawowej lub nr 3 w przypadku gimnazjum - 15;

b) zapewniania uczniowi niepełnosprawnemu posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, oraz zapewnienie zajęć rewalidacyjnych - § 4 ust. 1 pkt 1 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 414) - 13;

c) powierzania realizacji zajęć rewalidacyjnych nauczycielom lub specjalistom posiadającym kwalifikacje odpowiednie do zajmowanego stanowiska w szkole oraz rodzaju prowadzonych zajęć - § 14, § 19, § 20 ust. 2 lub § 21 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2013 r. poz. 1207, z późn. zm.) - 12;

Uwagi i wnioski dotyczyły:

a) zatrudniania nauczycieli o odpowiednich kwalifikacjach do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych;

b) przypadków składania przez rodziców oświadczenia o rezygnacji z zajęć rewalidacyjnych;

c) częściowej realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

3. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

3.1. wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy gimnazjów:

1) współpraca z rodzicami uczniów w zakresie informowania o formach realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

2) indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych i określania zajęć rewalidacyjnych dla uczniów.

3.2.5. Prawdliwość wydawania przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego

Kontrole przeprowadzono w poradniach publicznych w miesiącach: wrzesień i październik roku szkolnego 2014/2015.

Kontrolą objęto 74 publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych (100 % publicznych poradni), w tym 74 publicznych poradni specjalistycznych, w których działają zespoły orzekające (100% publicznych poradni specjalistycznych).

1. Opis danych i ich analiza

1.1. Kontrolą objęto 2010 losowo wybranych orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego wydanych w okresie od 1 kwietnia 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r.

1.2. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego zawierały:

1) określenie powodu stwierdzono potrzebę kształcenia specjalnego:

- a) niedostosowanie społeczne,
- b) zagrożenie niedostosowaniem społecznym,
- c) rodzaj niepełnosprawności, w tym stopień niepełnosprawności intelektualnej dziecka, zgodny z przepisami,
- d) inne:
 - mózgowie porażenie dziecięce z porażeniem czterokończynowym,
 - dysfunkcje narządu wzroku i słuchu.

Tabela 24.

Łączna liczba kontrolowanych orzeczeń	niedostosowanie społeczne	zagrożenie niedostosowaniem społecznym	Liczba orzeczeń wydanych z uwagi na NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ										Inny powód wydania orzeczenia - liczba
			niesłyszenie	słabe słyszenie	niewidzenie	słabe widzenie	niepełnosprawność ruchowa, w tym afazja	niepełnosprawność intelektualna w stopniu	niepełnosprawność intelektualna w stopniu	niepełnosprawność intelektualna w stopniu	autyzm, w tym zespół Aspergera	niepełnosprawność sprzężona /więcej niż jedna	
2010	52	250	9	79	5	59	257	521	199	97	266	211	5

1a) W przypadku występowania więcej niż jednej niepełnosprawności wskazano jako powód wydania orzeczenia niepełnosprawność sprzężoną oraz wskazano współwystępujące niepełnosprawności zgodnie z określeniami zawartymi w przepisach

Tabela 25.

Liczba kontrolowanych orzeczeń, wydanych z uwagi na niepełnosprawność sprzężoną	Liczba orzeczeń, w których wskazano współwystępujące niepełnosprawności zgodnie z określeniami zawartymi w przepisach	
	TAK	NIE
211	176	35

2) diagnozę, która zawierała informacje o możliwościach rozwojowych i potencjale dziecka, w tym określenie poziomu rozwoju intelektualnego (np. norma

wiekowa, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym), spójną z powodem wydania orzeczenia, określonym w pkt 1):

Tabela 26.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
1974	36

3) określenie w zaleceniach warunków realizacji potrzeb edukacyjnych, form stymulacji, rewalidacji, terapii, usprawniania, rozwijania potencjalnych możliwości i mocnych stron dziecka:

Tabela 27.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
1636	374

4) określenie w zaleceniach form pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

Tabela 28.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
1948	62

5) określenie w zaleceniach najkorzystniejszych dla dziecka form kształcenia specjalnego: w przedszkolu ogólnodostępnym, w tym z oddziałami integracyjnymi, integracyjnym albo specjalnym, szkole ogólnodostępnej, szkole integracyjnej lub oddziale integracyjnym, szkole specjalnej lub oddziale specjalnym, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczym albo w szkole zorganizowanej w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii lub w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym:

Tabela 29.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
1969	41

6) elementy diagnozy uzasadniające potrzebę kształcenia specjalnego:

Tabela 30.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
1882	128

7) elementy diagnozy uzasadniające zalecane najkorzystniejsze formy kształcenia specjalnego:

Tabela 31.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
1763	247

8) uzasadnienie zalecanych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

Tabela 32.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
1479	531

9) określenie spodziewanych efektów pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

Tabela 33.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
1446	564

10) pouczenie o możliwości wniesienia przez wnioskodawcę odwołania:

Tabela 34.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
2009	1

1.3. Orzeczenia wydane na okres roku szkolnego, etapu edukacyjnego albo okres kształcenia w danej szkole (nie dotyczy orzeczeń wydanych z uwagi na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim):

Tabela 235.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
1481	8

1.4. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla uczniów szkół podstawowych z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim wydane na okres roku szkolnego lub każdego etapu edukacyjnego w tej szkole:

Tabela 36.

Liczba orzeczeń	
Tak	Nie
361	6

2. Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania 51 dyrektorom (68,92% kontrolowanych poradni psychologiczno-pedagogicznych) 69 zaleceń, sformułowania 12 wniosków i uwag.

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły:

- a) wydawania orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072) – 51;
- b) wydawania orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072). W przypadku występowania co najmniej dwóch niepełnosprawności, o których mowa w przepisach § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. z 2014 r. poz. 392) oraz § 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 414), w określeniu powodu wydania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego należy wskazać niepełnosprawności sprzężone, w tym wskazać współwystępujące niepełnosprawności – 8;
- c) wydawania orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego zgodnie z § 9 ust.1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072) – 4.

Uwagi i wnioski dotyczyły:

- a) formułowania orzeczeń;
- b) niewłaściwego określania powodu stwierdzenia potrzeby kształcenia specjalnego.

Nie sformułowano spostrzeżeń.

3. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

3.1. wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy poradni psychologiczno-pedagogicznych:

- 1) formułowania zaleceń w zakresie form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uzasadnień i opisów spodziewanych efektów.

3.2. wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

- 1) wydane zalecenia 68% poradni psychologiczno-pedagogicznych wskazuje na potrzebę kontynuowania kontroli w zakresie prawidłowości wydawania orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.

3.3. Wnioski z kontroli planowych

– wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy szkół i placówek, określające zakres wspomagania:

1. Około 1/3 kontrolowanych szkół w zadaniach z zakresu działalności wychowawczej nie uwzględnia zajęć specjalistycznych organizowanych dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

2. Indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne opracowywane dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie organizacji kształcenia specjalnego nie zawierają zapisów pozwalających na realizację zaleceń zawartych w orzeczeniach.

3. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne nie dostosowują wydawanych orzeczeń do obowiązujących wzorów, pomijają określanie w zaleceniach warunków realizacji potrzeb edukacyjnych, form stymulacji, rewalidacji, terapii, usprawniania, rozwijania możliwości i mocnych stron dzieci oraz pomijają określanie spodziewanych efektów pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

– wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

1. Nauczyciele zatrudniani do prowadzenia zajęć rewalidacyjnych nie posiadają wymaganych kwalifikacji.

2. Szkoły nie dostosowują zapisów w statutach do obowiązującego prawa, w szczególności zapisów dotyczących *oceny wewnątrzszkolnego*.

4. Kontrole doraźne

Kontrole doraźne są przeprowadzane przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny w sytuacji, gdy zaistnieje potrzeba przeprowadzenia w szkole lub placówce działań nieujętych w planie nadzoru pedagogicznego.

4.1. Ogólne informacje o przeprowadzonych kontrolach doraźnych

W roku szkolnym 2014/2015 (od 1 września 2014 r. do 31 lipca 2015 r.) pracownicy Kuratorium Oświaty w Warszawie przeprowadzili 997 kontroli doraźnych.

W tabeli poniżej przedstawiono informację o obszarach, w jakich przeprowadzono kontrole doraźne:

Tabela 37.

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli*:	Liczba kontroli w:						
	przedszkolach	szkolach dla dzieci i młodzieży			szkolach dla dorosłych	placówkach	RAZEM
		szkolach podstawowych	gimnazjach	szkolach ponadgimnazjalnych			
☐ zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	30	15	7	38	8	21	119
☐ realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	12	9	7	23	5	1	57
☐ przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	0	33	15	56	18	0	122
☐ przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	102	26	14	19	0	33	194
☐ przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	12	36	15	22	0	6	91
☐ zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	44	64	23	27	1	20	179
• przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty	2	31	9	11	47	2	102
☐ inne	45	199	137	104	33	37	555

4.2. Informacje dotyczące organizacji i przeprowadzania kontroli doraźnych

Przyczyną zarządzenia przez kuratora oświaty kontroli doraźnej w szkole lub placówce było stwierdzenie potrzeby przeprowadzenia w tej szkole lub placówce działań nieuwzględnionych w planie nadzoru pedagogicznego na wniosek pomiotu zewnętrznego lub na podstawie analizy wyników nadzoru pedagogicznego. Podmioty wnioskujące o przeprowadzenie kontroli doraźnych w szkołach lub placówkach:

Tabela 38.

Liczba kontroli doraźnych przeprowadzonych	Liczba kontroli w:						
	przedszkolach	szkołach dla dzieci i młodzieży			szkołach dla dorosłych	placówkach	RAZEM
		szkołach podstawowych	gimnazjach	szkołach ponadgimnazjalnych			
a) na wniosek, prośbę, w związku z informacją pozyskaną od:							
☐ organu prowadzącego szkołę lub placówkę	11	62	18	35	1	12	139
☐ prokuratury	0	0	0	1	0	0	1
☐ Rzecznika Praw Obywatelskich	0	0	0	0	0	1	1
☐ rodziców	50	116	40	31	0	9	246
☐ uczniów	0	0	0	11	2	1	14
☐ nauczycieli	2	14	2	4	2	1	25
☐ Rzecznika Praw Dziecka	8	9	4	2	0	4	27
☐ innych podmiotów	8	13	11	5	0	16	53
b) na skutek stwierdzenia przez Kuratora Oświaty potrzeby przeprowadzenia kontroli doraźnej	119	85	99	69	80	39	491
RAZEM KONTROLI DORAŻNYCH	198	299	174	158	85	83	997

Kontrole doraźne były prowadzone zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego:

Tabela 249.

1.	Liczba kontroli doraźnych, w tym:	
	a) przeprowadzonych przez:	
	• jedną osobę	846
	• zespół dwuosobowy	143
	• zespół więcej niż dwuosobowy	8
	RAZEM KONTROLI DORAŻNYCH	997
	b) przeprowadzonych na podstawie imiennych upoważnień.	997
2.	Liczba sporządzonych przez kontrolujących protokołów kontroli:	
	a) w terminie 7 dni od dnia zakończenia kontroli	997
	b) w terminie dłuższym niż 7 dni od dnia zakończenia kontroli.	
	RAZEM PROTOKOŁÓW	997

4.3. Wyniki kontroli doraźnych

Tabela 40.

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli	Liczba zaleceń
zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	49
realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	30
przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	138
przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	181
przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	84
zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	134
przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty	104
inne	687
RAZEM	1407

4.4. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli doraźnych

- 1) dokumentacja przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej jest prowadzona niezgodnie z przepisami prawa, nie są aktualizowane zapisy w statutach,
- 2) nauczyciele nie posiadają odpowiednich kwalifikacji do zajmowanego stanowiska czy rodzaju prowadzonych zajęć,
- 3) zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne nie zapewniają wystarczających warunków do rozwoju zainteresowań, uzdolnień uczniów oraz nie kształtują aktywności społecznej i umiejętności spędzania wolnego czasu.

5. Wspomaganie

5.1. Przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej Kuratorium analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli

Sposób dokonywania analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego i wniosków:

- a) opracowywanie analiz:
 - bieżących - tak,
 - okresowych - tak,
 - całościowych - tak
- b) zakres analiz:
 - tematyka kontroli - tak,
 - tematyka ewaluacji - tak,
 - zalecenia - tak,
 - uwagi - tak,
 - oceny spełniania przez poszczególne typy szkół i placówek wymagań państwa określonych w załączniku do rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego - tak,
 - wnioski z ewaluacji - tak,
 - inne: wyniki i wnioski z monitorowania, organizacja wypoczynku, udział dzieci i młodzieży w przeglądach i konkursach, sprawowanie nadzoru pedagogicznego przez dyrektorów szkół/placówek
- c) źródła wyników:
 - arkusze zbiorcze kontroli planowych - tak,
 - arkusze kontroli doraźnych - tak,
 - raporty z ewaluacji całościowych - tak,
 - raporty z ewaluacji problemowych - tak,
 - inne: arkusze monitorowania, informacje o wynikach egzaminów zewnętrznych, informacje i sprawozdania dyrektorów z pracy szkół/placówek po zakończeniu roku szkolnego

Sposoby podawania do publicznej wiadomości wyników i wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego:

- w formie publikacji na stronie internetowej - tak,
- w czasie okresowych narad, konferencji - tak,
- w publikacjach prasowych - tak, takich jak: biuletyn „Oświata Mazowiecka”, „Tygodnik Ostrołęcki”.
- inne: zebrania rad pedagogicznych z udziałem przedstawicieli rodziców i organów prowadzących, materiały z konferencji na płycie CD-R.

5.2. Promowanie wykorzystania ewaluacji w procesie doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek

Promowanie wykorzystywania wyników ewaluacji zewnętrznej (szczególnie w kontekście stopnia spełnienia wymagań państwa), z wykorzystaniem form, tj.:

- konferencje i narady dla dyrektorów szkół i placówek (np. konferencje wojewódzkie, konferencje regionalne dot. ewaluacji organizowane przy współpracy z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji) – promowanie znaczenia i upowszechnianie wyników ewaluacji - tak,
 - informacje na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Warszawie,
 - szkolenia /spotkania o tematyce związanej z ewaluacją i obszarami badanymi podczas ewaluacji (w tym organizowane w ramach grantów) - tak,
 - dystrybucja do szkół i placówek publikacji książkowych na temat ewaluacji - tak,
- inne sposoby:
- udzielanie bieżących informacji lokalnym mediom, zamieszczanie w biuletynie „Oświata Mazowiecka” artykułów propagujących idee i pożytki z ewaluacji,
 - udzielanie indywidualnych konsultacji dyrektorom szkół i placówek na temat ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej (spotkania w ramach porozumienia Kuratorium Oświaty w Warszawie i Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie) – punkt konsultacyjny „Ewaluacja bez barier”.

5.3. Inne działania wspomagające

Bieżący instruktaż i pomoc organom prowadzącym i dyrektorom szkół/placówek w zakresie analizy kwalifikacji nauczycieli, zasad wydawania duplikatów świadectw, archiwizacji dokumentacji przebiegu nauczania, zakładania i prowadzenia szkół i placówek niepublicznych, prowadzenie kursów kwalifikacyjnych, zasad uzyskiwania akredytacji Mazowieckiego Kuratora Oświaty, organizacji wycieczek szkolnych i wycieczek dzieci i młodzieży.

Upowszechnianie informacji o przedsięwzięciach, konkursach i inicjatywach edukacyjnych instytucji działających na rzecz oświaty, umieszczanie informacji na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Warszawie.

Upowszechnianie idei innowacji pedagogicznych.

Współdziałanie z Pełnomocnikiem Wojewody Mazowieckiego ds. mniejszości narodowych i etnicznych oraz równego traktowania w zakresie organizacji warsztatów dla nauczycieli.

Upowszechnianie informacji o edukacji dzieci mniejszości narodowych i etnicznych.

Współpraca z placówkami doskonalenia zawodowego nauczycieli w sprawie przygotowania specjalistycznych szkoleń, np. dla trenerów ds. bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Interwencje w ramach systemu zgłoszeń „6 – latek w szkole”.

Monitorowanie pracy szkół/placówek w zakresie:

- ✓ promocji zdrowia i profilaktyki,
- ✓ realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego,
- ✓ obniżenia wieku rozpoczynania spełniania obowiązku szkolnego,
- ✓ realizacji zajęć wychowania fizycznego,
- ✓ wykorzystywania nowoczesnego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Organizowanie i współorganizowanie narad i konferencji, np.:

- ✓ podsumowanie wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2013/2014,
- ✓ awans zawodowy nauczycieli,
- ✓ ocena pracy nauczycieli,
- ✓ promowanie kształcenia zawodowego,
- ✓ promowanie zdrowego stylu życia,
- ✓ bezpieczeństwo w szkole,
- ✓ pomoc psychologiczno-pedagogiczna,
- ✓ zmiany w przepisach prawa,
- ✓ spotkanie z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych odpowiedzialnych za nauczanie religii.

Pomoc w dystrybucji do szkół i placówek materiałów przekazanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz instytucje współpracujące z Ministerstwem Edukacji Narodowej.

5.4. Wnioski z działalności wspomagającej Kuratora Oświaty

1. Wynikające z działań podejmowanych w ramach wspomagania, wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego
 - przeprowadzenie kontroli planowej dotyczącej:
 - ✓ funkcjonowania placówek kształcenia ustawicznego,
 - ✓ warunków i trybu przyjmowania do szkół osób niebędących obywatelami polskimi,
 - ✓ przestrzeganie praw ucznia,
 - ✓ bezpieczeństwa uczniów w szkole,
 - ✓ realizacji zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach poradni psychologiczno-pedagogicznych,
 - ✓ zatrudniania nauczycieli zgodnie z kwalifikacjami.
2. Promowanie kształcenia zawodowego.
3. Uwzględnienie słabych stron pracy szkół/placówek oraz tematyki skarg w planowaniu zakresu ewaluacji i kontroli.

Wspomaganie pracy szkół i placówek:

- ✓ szkolenia i warsztaty dla dyrektorów szkół i placówek, szczególnie w zakresie wdrażania nowych przepisów prawa, kształcenia zawodowego, organizacji kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, zagrożonych niedostosowaniem i niedostosowanych społecznie,
- a) dotyczące organizacji wspomagania:
- ✓ ścisła współpraca z placówkami doskonalenia zawodowego w zakresie organizowania szkoleń i konferencji,
 - ✓ cykliczne narady szkoleniowe dla dyrektorów szkół/placówek poświęcone sprawowaniu nadzoru pedagogicznego,
 - ✓ podejmowanie działań koordynujących współpracę ośrodków doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych, w celu określenia zakresu wspierania przedszkoli, szkół i placówek,
- b) określające zakres wspomagania:
- ✓ formułowanie wniosków oraz rekomendacji z podjętych działań (ewaluacja na poziomie szkoły i zespołów zadaniowych),
 - ✓ prowadzenie dokumentacji przebiegu nauczania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
 - ✓ wykorzystanie w bieżącej pracy dydaktyczno-wychowawczej zewnętrznych badań edukacyjnych,
 - ✓ język obcy nowożytny w przedszkolu,
 - ✓ kształcenie dzieci obywateli polskich powracających z zagranicy,
 - ✓ kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Mazowiecki Kurator Oświaty

/-/

Dorota Sokołowska